

@pzh.nl]

5.1.2e

0097

Pagina's zijn geweigerd

2 - 3

Verstrekt onder ID: 327677

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e
Weertman 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl;
5.1.2e @pzh.nl 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @pzh.nl;
From: 5.1.2e

Sent: Tue 2/18/2025 9:47:11 AM
Subject: Presentatie BIT/OER: Secretarisoverleg ZH-PLG 18 februari 2025
Received: Tue 2/18/2025 9:46:00 AM
[2025.02.17 - Bijpraten BIT secretarisoverleg.pptx](#)
[Definitieve stukken OER Herziening 2025](#)

Hoi allen,

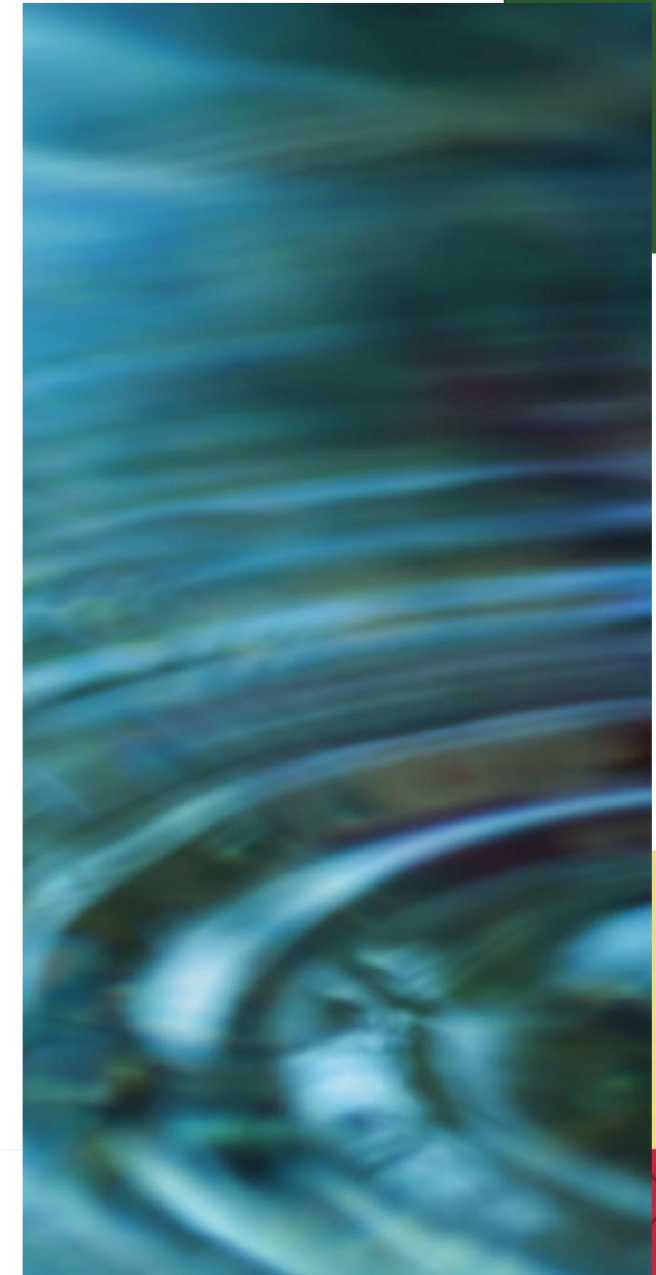
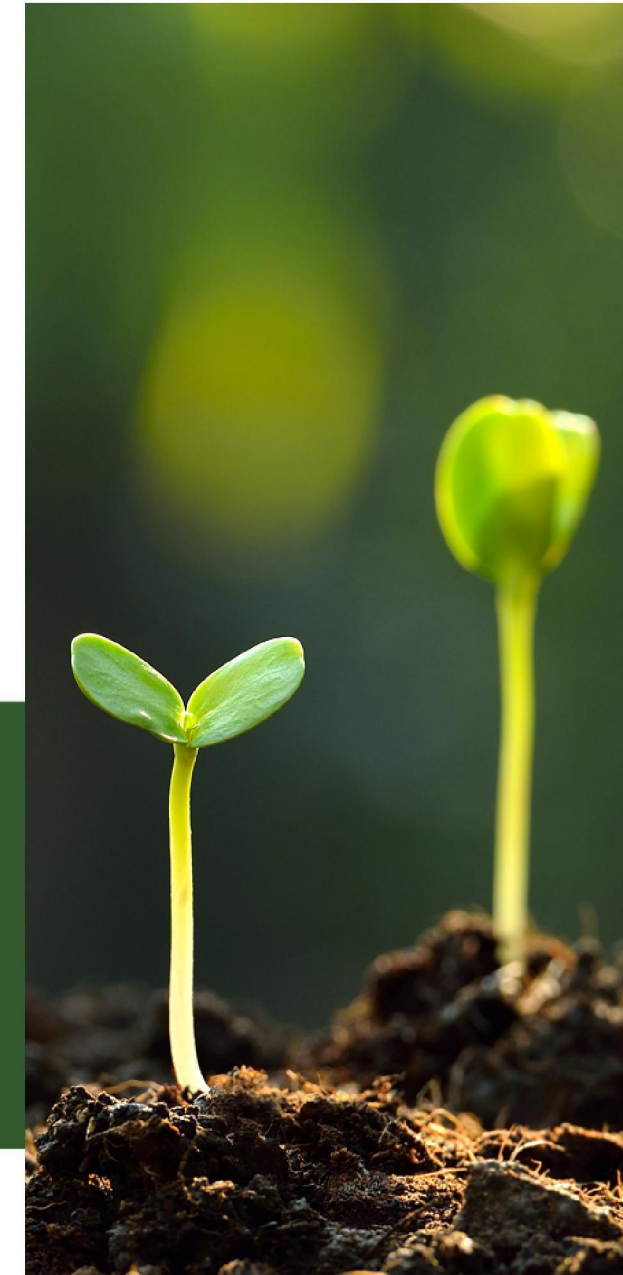
Hierbij de presentatie over het Beleidsintegratieteam (BIT) zoals zojuist gegeven in het secretarisoverleg. Daarnaast heb ik ook de stukken voor het Omgevingseffectrapport (OER) toegevoegd in de bijlage. Ik neem het verzoek om ook een bijpraat te organiseren over het BIT bij het 'Bijpraatmoment ZH-PLG' mee!

Mocht iets vragen oproepen, kom vooral op de lijn.

Hartelijke groet,
5.1.2e

Beleidsintegratieteam

Februari 2025

Zuid-Holland

Aanleiding voor het BIT

- **NPLG vroeg om integraal beleid**
- **Verantwoordelijkheden ZH-PLG <--> beleidsteams**
- **Opdracht BIT:**
 - Integrale beleidsontwikkeling
 - Gezamenlijke stukken voor besluitvorming
 - Helderheid richting ZH-PLG
 - Opdrachten blijven inhoudelijk eindverantwoordelijk

Aantal mijlpalen

Eind 2023:

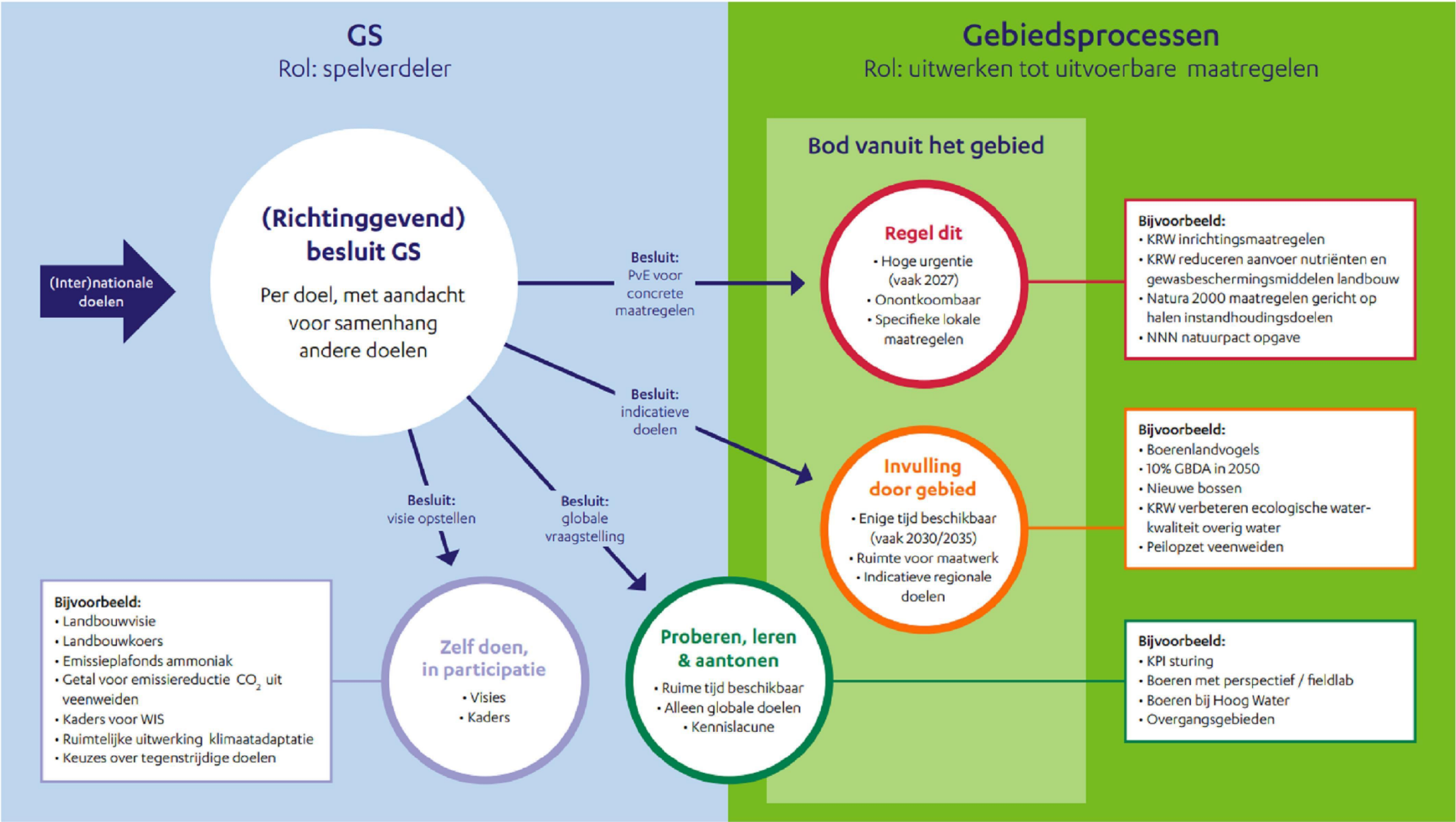
Ontstaan idee van BIT uit ZH-PLG

Voor de zomer in 2024:

- **Q1:** BIT nieuwe stijl
- **Q2:** Botsproeven → gevolgen voor beleidskeuzes
- **Q2:** Drie onderwerpen in PO ZH-PLG → geen succes
- **Q2:** Hergroeperen principes integrale bestuurlijke keuzes: “bakjesschema”

Samenwerking in het landelijk gebied

Versie 12 september 2024

240802383

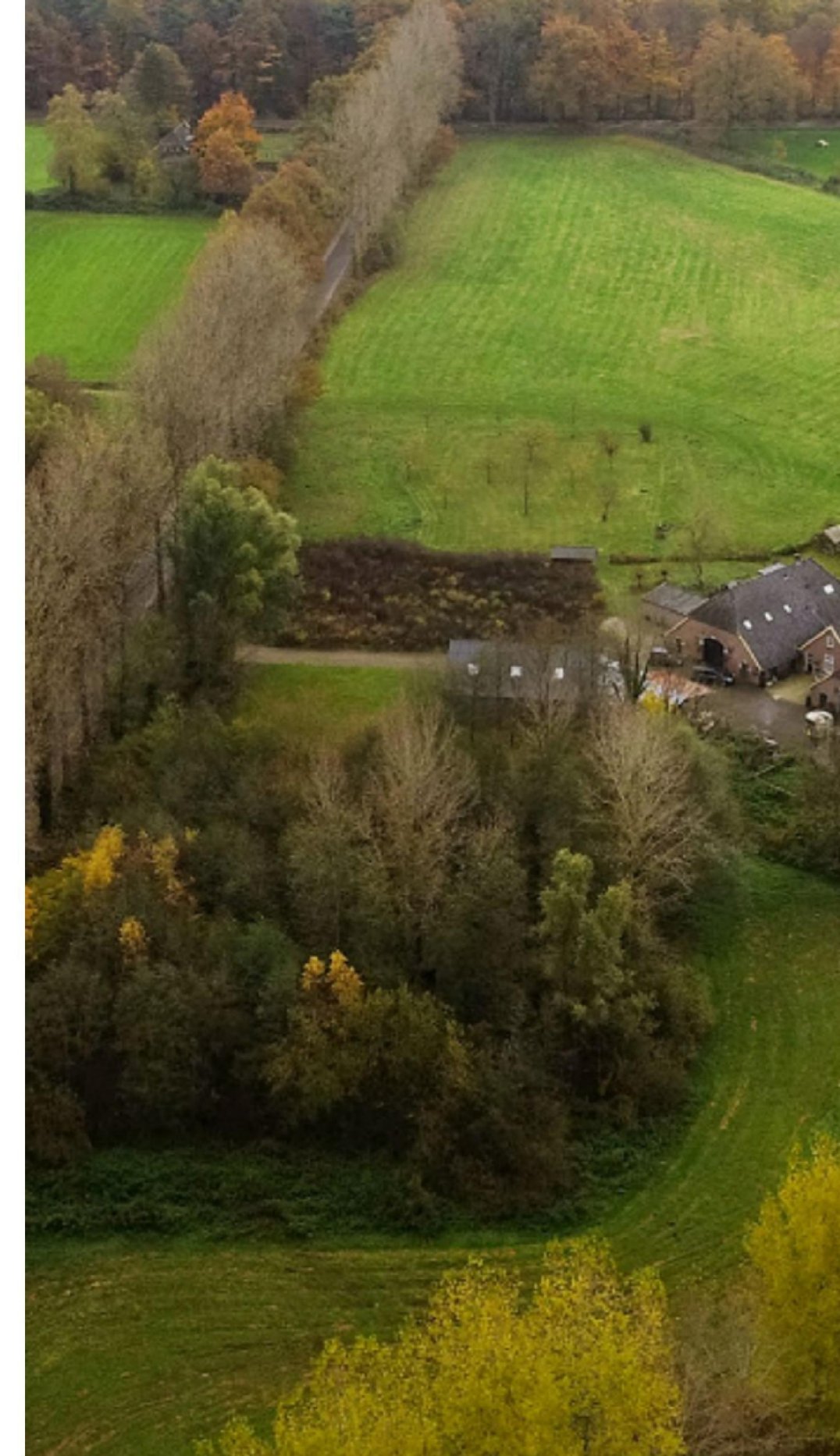
Vervolg mijlpalen

Na de zomer in 2024:

- **Reces:** Beleidsprogrammering
- **Q3:** PO ZH-PLG (3 sep) tot oproep inhoudelijke keuzes
- **Q4:** PO ZH-PLG (15 okt) vijf keuzes in samenhang gepresenteerd in het Koersdocument → oproep OER
- **Q4:** Start OER-traject, met besluit GS op 17 december

Sleutelfactoren voor het resultaat van 15 oktober

- Integraal op inhoud (en vorm!)
- Samenwerking tussen opdrachten:
 - BIT, maar ook AON's en AOG's. Eén boodschap.
- Omarming van het document door Mariëtte
- Voorbespreking (formeel en informeel) met alle portefeuillehouders:
 - Mariëtte heeft het document op papier overhandigd
 - Portefeuillehouders besproken samen met bestuursadviseurs
 - Voorbesproken in de PO's

Het koersdocument ("het BIT stuk")

- **Kaders en beleidskeuzes**
om duidelijkheid te bieden aan gebiedsprocessen
- **Vijf koersen en een hoofdkoers**
beleidsintegratie en doel- en middelstapeling
- **Programmering vervolg**

Koersen uit het Koersdocument in vogelvlucht

Hoog(er) houden grondwaterstand veenweiden

a) Alternatieven in het OER

- 1) Overal slootpeil 50cm-mv
- 2) Overal slootpeil 40cm-mv
- 3) Huidig slootpeil i.c.m. overal aanleg AWIS
- 4) Overal slootpeil 30cm-mv i.c.m. aanleg PWIS
- 5) Gedifferentieerd overal slootpeil 40cm-mv i.c.m. 30cm-mv waar doelstapeling
- 6) VARIANT: niks doen in gebieden met veen < 1m dik of <50ha

b) Regelen instrumentarium en middelen om grondgebruikers en waterbeheerder de 'beweging naar hoge gws' te helpen maken, zoals:

- 1) Handicaptoeslag voor boeren bij hoog water (bergboerenregeling)

Boerenlandvogels

- Aantal broedparen in omgevingsbeleid, incl. indicatieve ha's
- Drie alternatieven om doelstelling te halen:
 - Voortzetting bestaand beleid incl. inzet extra gelden 500 mln ANB (waarschijnlijk onvoldoende voor doelbereik);
 - Prioriteitsgebieden maken met ingrijpendere maatregelen incl. doel en middelstapeling
 - Indien 1 & 2 onvoldoende: sturen op kerngebieden met aparte ruimtelijke status en vergaande beperkingen agrarische bedrijfsvoering

Aanpak drukfactoren N2000

Drie sporen voor de aanpak drukfactoren (i.r.t. andere doelen):

1. Meeliften op maatregelen die nodig zijn voor andere (wettelijke) doelen;
2. Maatregelen die benodigd zijn voor verschillende doelen (zoals Klimaat, KRW, Boerenlandvogels) concentreren rondom N2000-gebieden, ook als dat voor individuele doelen soms minder effectief is;
3. Ontwikkelen van aanvullend beleid, instrumentarium en/of middelen voor resterende drukfactoren (zoals bijvoorbeeld exoten en waterkwaliteit).

Alternatieven die met de OER worden uitgezocht, waarbij de focus ligt op de drie meest voorkomende drukfactoren (1) hydrologische condities, (2) recreatiedruk & (3) exoten:

1. Maatregelen buiten N2000-gebieden opnemen in de N2000-beheerplannen.
2. Maatregelen buiten N2000-gebieden borgen in de Omgevingsverordening door het aanstellen van een zone van 1 kilometer rondom N2000-gebieden.
3. Maatregelen buiten N2000-gebieden borgen in de Omgevingsverordening door het aanstellen van een gebiedsspecifieke zone, waarbij de grootte van de zone afhankelijk is van de relevante drukfactoren.

Met bij de laatste twee alternatieven twee varianten:

1. Variant A1) – Vrijwilligheid
2. Variant A2) – Beperkingen

Emissieplafond ammoniak verankeren

- 40kg/ha/jr als streefwaarde melkveehouderij
- Onderzoek welk instrumentarium het meest geijkt is voor juridische borging van de voorziene toekomstige normering.

Daarnaast nog bekijken: combineren doelen en middelen

- Verkenning wat dit oplevert in termen van middelen en ruimtegebruik: Onderzoek naar transitie sporen richting emissieplafond in relatie tot de andere doelstellingen en hoe het subsidie instrumentarium ingezet kan worden om de boeren daadwerkelijk toekomstbestendig te helpen.

Kaderrichtlijn Water

- KRW doelen en maatregelen zijn al vastgelegd in het Omgevingsbeleid
 - Daarom ook niet mee in het OER-traject
- Op basis van afspraken tussen betrokken overheden in de loop van 2025, volgend uit de tussenevaluatie KRW, wordt duidelijk of wijzigingen daarop nodig zijn en in welke herziening die mee kunnen
- Ondertussen verkennen hoe provinciaal (RO) instrumentarium uit de Omgevingswet kan helpen in toekomst

Integraal onderzoeksalternatief: doelmatigheid

Samenhang en synergie tussen de alternatieven

Verwachting:

- Doelstellingen komen samen in gebieden
- Combineren is effectief (“doelbereik per oppervlak”)
- → minder ruimte nodig

Doelstapeling kan leiden tot middelstapeling

→ gerichte transitie mogelijk

Herziening 2025 Omgevingsbeleid

- Herziening van: omgevingsvisie, -programma en -verordening
- Belangrijkste onderwerpen: energie, ruimte en ZH-PLG
- Ten behoeve besluitvorming: onderzoek naar leefomgevingseffecten van de mogelijke herzieningen
 - > **Omgevingseffectrapport (OER)**

Planning: belangrijke mijlpalen

17 december – vaststelling conceptscope OER Herziening 2025 (alternatieven)

6 maart - Open Huis Herziening 2025

6 maart tot 24 maart – internetconsultatie Herziening 2025

15 juli 2025: ontwerp herziening en OER in GS

September / oktober 2025 – ter inzage

16 december 2025 – vaststelling in GS

April 2026 – vaststelling in PS

Vragen?

To: 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 2/18/2025 9:04:45 AM
Subject: RE: Woordvoeringslijn Economie - Stikstof
Received: Tue 2/18/2025 9:04:00 AM
[Impactanalyse en handelingsperspectief Economie.docx](#)

Hoi 5.1.2e ,

Hierbij de input die ik recent heb aangeleverd over de impact van de stikstof-uitspraken op de economie. Ik denk dat je hieruit wat informatie voor de woordvoeringslijn kan halen.
(NB: er zitten wat opmerkingen over visualisaties in, maar die kan je negeren).

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 18 februari 2025 09:55
Aan: 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Woordvoeringslijn Economie - Stikstof

5.1.2e ,

Vanmorgen is in PO SANE besproken en besloten dat voor elke portefeuille een woordvoeringslijn moet komen. Dus ook voor economie mogen we aan de slag. Heb jij voor mij input die ik kan gebruiken? Kwam net 5.1.2e tegen en zij gaf als tip om ook de woordvoeringslijn van EBZ te checken. Heb aan 5.1.2e gevraagd of zij hierbij kan helpen. Dus deze vraag staat al uit.

Paar gedachten die in mij opkomen (er zit nog geen politiek sausje overheen *), die erin verwerkt kunnen worden:

- 5.2.1
- 5.2.1
- 5.2.1
- 5.2.1
- 5.2.1
- 5.2.1

Hoor je graag!

Groet,
5.1.2e
5.1.2e

Economie en Innovatie, Toezicht en Handhaving, Milieu, Cultuur en Erfgoed

M 5.1.2e
[linkedin.com/in/5.1.2e](#)
[www.zuid-holland.nl/contact](#)

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland

To: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted]@pzh.nl;
From: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl;
Sent: Tue 2/18/2025 8:50:41 AM
Subject: FW: Inventarisatie bedrijven - vele miljarden aan lopende projecten en plannen geraakt door de recente stikstofproblematiek
Received: Tue 2/18/2025 8:50:44 AM
[20250204 Deltalings webinar intern salderen - inventarisatie pag 1-merged.pdf](#)

Ter info

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl> Namens Mariëtte van Leeuwen
Verzonden: dinsdag 18 februari 2025 09:49
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: FW: Inventarisatie bedrijven - vele miljarden aan lopende projecten en plannen geraakt door de recente stikstofproblematiek

Van: Arne Weverling <a.weverling@pzh.nl>
Verzonden: zondag 16 februari 2025 15:49
Aan: Frank Rijkaart <f.rijkaart@pzh.nl>; Mariëtte van Leeuwen <me.van.leeuwen@pzh.nl>
Onderwerp: FW: Inventarisatie bedrijven - vele miljarden aan lopende projecten en plannen geraakt door de recente stikstofproblematiek

Frank,

Heb jij hier nog naar gekeken?

Zullen we dit inbrengen in ons SANE-overleg? Ik heb daarom Mariette toegevoegd.

Groeten, Arne

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@portofrotterdam.com>
Verzonden: woensdag 5 februari 2025 10:07
Aan: Frank Rijkaart <f.rijkaart@pzh.nl>; Arne Weverling <a.weverling@pzh.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; 5.1.2e [redacted] (Deltalings)
<5.1.2e [redacted]@deltalings.nl>
Onderwerp: FW: Inventarisatie bedrijven - vele miljarden aan lopende projecten en plannen geraakt door de recente stikstofproblematiek

Beste Frank en Arne,

Nog voor de complicaties rond intern salderen, hebben we al met jullie de afspraak gemaakt om zo snel mogelijk aan een haalbaar pakket aan maatregelen te gaan werken voor de N2000 gebieden binnen 25km van de haven.

Eenzijds merk ik hierop nog weinig voortgang en daadkracht. Anderzijds zie ik de urgentie en noodzaak heel snel toenemen. Onderstaand bericht hebben we naar de meest betrokken DG's gestuurd omdat het Rijk hierin een belangrijk rol kan spelen.

Maar ultimo is het aan de provincie om het geheel – met of zonder een geborgd pakket vanuit het Rijk – te vervatten in een goed en geborgd plan om te gaan werken aan natuurherstel. Deze bedragen en percentages onderstrepen die noodzaak nog eens extra.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]
Havenbedrijf Rotterdam N.V.

T 5.1.2e [redacted]
M 5.1.2e [redacted]
E 5.1.2e [redacted]@portofrotterdam.com

Connecting the world.
Building tomorrow's sustainable port.

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 5 februari 2025 09:59

Aan: 5.1.2e @minlv.nl; 5.1.2e @minienw.nl; 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e

< 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e @minienw.nl

CC: 5.1.2e) - DGLM < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e @minlv.nl; 5.1.2e

5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbzk.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>;

5.1.2e @Rotterdam.nl; 5.1.2e @dcmr.nl; 5.1.2e) - DGMI < 5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e

< 5.1.2e @Rebelgroup.com>

Onderwerp: Inventarisatie bedrijven - vele miljarden aan lopende projecten en plannen geraakt door de recente stikstofproblematiek

Beste DG's,

We realiseren ons dat jullie van alle kanten bestookt zullen worden met gedachten en inzichten rond stikstof. Gisteren heeft Deltalinqs samen met ons voor meer dan 150 bedrijven de consequenties van de recente uitspraken proberen te duiden. Daarbij hebben we hen ook gevraagd wat nu de impact is op de Rotterdamse haven. Zo'n 60 bedrijven hebben anoniem in een korte enquête ons daar inzicht in gegeven. De resultaten zijn wat mij betreft ronduit schokkend zijn en voor jullie daarmee ook zeer relevant.

Deze bedrijven geven aan dat:

- **71% geeft aan dat de beslissers in hun bedrijf hebben laten weten dat investeringen in Rotterdam in gevaar zijn** (vooral door de stapeling van problemen rond stikstof, energieprijzen en netcongestie);
- Een voorzichtige schatting leert dat **voor meer dan 7 mld aan gerealiseerde en in uitvoering zijnde projecten worden geraakt door de vergunningplicht** met terugwerkende kracht;
- Voor nog eens **11,4 mld aan plannen worden geconfronteerd met vergunningproblemen** nu intern salderen niet zonder meer mogelijk is.

De cijfers voor de gehele Rotterdamse haven zouden nog wel eens hoger kunnen liggen.

Kortom het werk van de Ministeriele Commissie Economie en Natuurherstel is van groot en urgent belang. Met name de problemen rond 'additionaliteit' en daarachter een geborgd pakket aan maatregelen is van groot belang om perspectief te bieden voor vergunningverlening.

Hoe kan het Rijk en de Provincie helpen?

- **Zorg voor investeringszekerheid voor bedrijven** die met terugwerkende kracht een vergunning nodig hebben. Biedt in woord en daad investeringszekerheid aan bedrijven die te goeder trouw stappen zetten in de energietransitie. Maak het investeringsklimaat niet nog complexer!

- **Zorg voor natuurherstel en bronmaatregelen**

Alle houdbare oplossingen in het stikstofdossier beginnen bij een geborgd pakket aan emissiereductiemaatregelen dat in samenhang moet worden beschouwd met een geborgd pakket aan natuurherstelmaatregelen waaruit blijkt dat verslechtering van de natuur wordt voorkomen en de instandhoudingsdoelen op (termijn) worden gehaald. Dit betekent dat:

- Een adequaat bronemissiereductiemaatregelen- en natuurherstelmaatregelenpakket moet zijn geborgd, met prioriteit daar waar de grootste bijdragen geleverd kunnen worden. De industrie is gecommitteerd aan de eerdere forse doelstellingen op klimaat, die leiden tot 38% stikstofreductie – maar die kan alleen gerealiseerd worden als de vergunningverlening is vlotgetrokken.
- In het maatregelenpakket gericht op natuurherstel dienen de diverse reeds langere tijd bekende adviezen

van de Ecologische Autoriteit verwerkt te worden om te voorkomen dat er wederom aan het halen van de natuurdoelstellingen getwijfeld wordt.

- Deze pakketten dienen vervolgens ook in de beheerplannen van de provincies worden verankerd. Hiermee is de daadwerkelijke uitvoering en het natuurherstel geborgd.
- Met het voorgaande zorgen Rijk en provincies dat maatregelen uitvoerbaar en handhaafbaar worden en een juridisch robuuste basis bieden wat betreft het voldoen aan de Europese Habitatrichtlijn-verplichtingen (artikel 6 lid 1 en 2 Habitatrichtlijn). **De additionaliteit is dan geen obstakel meer, waardoor ook dit risico voor vergunningaanvragen wordt geminimaliseerd.**

- Intern salderen is voor veel bedrijven het belangrijkste (en feitelijk enige nog overgebleven) instrument om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Stel geen aanvullende voorwaarden aan intern salderen dan die de Afdeling in de recent uitspraken heeft gesteld. Dit is een risico voor de verduurzaming van de haven.
- Behoud de mogelijkheid projecten waarbij op basis van een degelijk ecologisch onderzoek aangetoond wordt dat negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten te vergunnen.
- Maak in de tussentijd gebruik van de door de Europese Commissie geboden mogelijkheden rond de energietransitie om de toets op 'additionaliteit' per project te verleggen naar een algemene verplichting van het Rijk om te komen tot een afdoende pakket 'natuurherstel en bronmaatregelen'.
- Vanuit de Europese Commissie wordt de mogelijkheid geboden om de energietransitie ten minste nevensgeschikt te zien aan de natuurdoelen (REDIII). Daarin ligt in ieder geval een belangrijk aanknopingspunt om de bestaande instrumenten zonder beperkingen toe te passen.
- Sta bedrijven die bijdragen aan de transitieopgaven per direct en zonder toegevoegde beperkingen het permanent salderen met alle bronnen toe. Dus geen aanvullende voorwaarden aan intern salderen vanuit provinciaal of nationaal beleid.
- Beschouw het Rotterdamse haven en industrieel complex als één groot bedrijventerrein en maak salderen tussen vergunningen in dit gebied mogelijk zonder dat 30% afroting toegepast hoeft te worden zoals dat nu ook kan bij bedrijventerreinen met een koepelvergunning.

Uiteraard denken en werken wij graag mee om zo snel mogelijk tot houdbare oplossingen te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Havenbedrijf Rotterdam N.V.

T 5.1.2e
M 5.1.2e
E 5.1.2e [@portofrotterdam.com](mailto:5.1.2e@portofrotterdam.com)

World Port Center
Postbus 6622
3002 AP Rotterdam

www.portofrotterdam.com

**Port of
Rotterdam**

Connecting the world.
Building tomorrow's sustainable port.

From: 5.1.2e
Required Attendees: 5.1.2e
Location: D5.11
Importance: Normal
Subject: Kaarten aanpak drukfactoren irt OER
Start Date/Time: Tue 2/18/2025 2:00:00 PM
End Date/Time: Tue 2/18/2025 2:50:00 PM

Hoi 5.1.2e,
Is dit tijdstip ook een optie voor jullie? Er is iets overheen gekomen bij mij..

Hey 5.1.2e,

Hierbij de afspraak op kantoor om nog eens door te praten over de kaarten. Ik heb 5.1.2e ook uitgenodigd omdat hij een goed beeld heeft bij het integrale onderzoeksalternatief waarvoor we alle kaarten op elkaar willen leggen.

Er zijn geen zalen meer beschikbaar, maar ik kijk tegen die tijd nog even voor een zaal en anders stel ik voor dat we in het grand café afspreken.

Groet!
5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)
Nu deelnemen aan de vergadering
Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

PO SANE (di 18 feb, 8.45 – 9.30 uur)

• **Bespreekpunten**

- a. Afstemmen boodschappen aan partners en media
- b. Impactanalyse – eerste overzicht (aan de hand van sheets die worden gepresenteerd)
- c. Handelingsperspectief – een eerste voorstel voor maatregelen (aan de hand van sheets die worden gepresenteerd)
 - a. Maatregelen Provincie
 - b. Maatregelen Rijk
- d. Bezoek Schoof – planning midden maart, invulling volgt later

Naar verluidt mikt de ministeriële commissie Economie en Natuurherstel op besluitvorming over een Plan van Aanpak Stikstof begin april. Het IPO-bestuur streeft ernaar dat het IPO-bod eind maart aan de ministeriële commissie zal zijn aangeboden. In deze tijdlijn lijkt het verstandig om het gesprek van de provincie Zuid-Holland met de minister-president medio maart te laten plaatsvinden.

Dit betekent dat zo spoedig mogelijk een datum voor dit gesprek gepland zou moeten worden.

- e. Rijksbrieven 14-2-2025
 - Contourenbrief bedrijfsspecifieke emissienormen stikstof en broeikasgassen (Minister van LVVN)
 - Kamerbrief Aanpak Ministeriële Commissie Economie & Natuurherstel (Minister van LVVN)
- f. Aanvulling op Duurzaamheidssubsidie landbouw – geagendeerd op GS vergadering 18 februari
- g. Analyse ODH impact Rendac terugkijkend 1 januari 2020-1 januari 2025
- h. Terugkoppeling IPO Kopgroep Economie & Natuurherstel door **5.1.2e**

Vorige week donderdag heeft het IPO bestuur ingestemd met het instellen van een IPO kopgroep gespiegeld aan de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel. Inclusief de daarbij voorgelegde samenstelling en opdracht. Deze kopgroep gaat toewerken naar een concreet aanbod richting het kabinet.

Daarbij is tevens besloten om elke maandag alle gedeputeerden en de CdK's middels een digitaal moment te informeren omtrent de voortgang op dit aanbod en andere relevante ontwikkelingen rondom de Ministeriële Commissie.

- i. Planning PO's

Acties:

11/2 Uitzoeken in overleg met ODH wat de namen zijn van de bedrijven die geraakt worden door positieve weigeringen, waaronder de woningbouw / agrarisch / industrieel / overig.

11/2 Inventarisatie maken van potentiële maatregelen en bijbehorende instrumenten aan het Rijk.

Gesprekken uitvoeringsnota grondbeleid *Slim, modern en Proactief*

Bestuurlijk opdrachtgever / portefeuillehouder: *Arne Weverling*

Ambtelijke opdrachtgevers (AO): **5.1.2e** en **5.1.2e**

Behandelende ambtenaren (BA): **5.1.2e** en **5.1.2e**

Datum: 18-02-2025

Uitvoeringsnota grondbeleid

- Kernwaarden in de Financiële verordening
- Kaders strategisch grondbeleid in de Financiële verordening
- GS stelt de Nota Grondbeleid vast
- De inzet van grondinstrumenten wordt bepaald in de realisatiestrategie van de opgave
- Afhankelijk van de rol die de provincie heeft

Rol PZH in de opgave

- Kwadrantenmodel NSOB
- Opgavegericht werken betekent activiteiten in verschillende kwadranten

Presterende overheid

Ondernemend, prestatieafspraken, resultaatgericht, risico afwegend, leidend, doelmatig.

- Aankoop (strategisch) en verkoop
 - Contracten
- Ruilingen
- Ramen en taxeren
- Aankoopstrategie / grondstrategie
- Beheer, tijdelijk en duurzaam
 - Verhuringen, verpachting, ingebruikgeving
- Wettelijke instrumenten
 - Minnelijk en voorkeursrecht (Wvg)
 - Onteigening
- Actief, risicodragend, exploiteren

Samenwerkende overheid

Netwerken, omgevingsbewust, visionair, stimulerend, inspirerend.

- (Beleids)doelgerichte verkoop, verpachting, verhuring
- Inzet grondgerelateerde expertise:
 - Advisering: ramingen, businesscases, haalbaarheidstoets
 - Advisering contracten
 - Nadeelcompensatie en planschade
- Bijdrage als presterende overheid als onderdeel samenwerking met samenwerkingsbasis
- Provincie vestigt Wvg op basis van samenwerkingscontract

Rechtmatige overheid

Voorschrijvend, afdwingend, consistent, onpartijdig.

- Wetgeving over Wvg, onteigening
- Eigen beleid
 - Kernwaarden van het grondbeleid
 - Handelingskaders en spelregels
 - FV en uitvoeringsnota grondbeleid
- Integriteit: Bibob en Woo
- Voorkomen staatssteun

Meewerkende overheid

Inspelen op en verhouden tot initiatieven uit de samenleving, zorgvuldig, verbindend, relatiegericht.

- Maatschappelijk initiatief centraal
- Instrumentenkoffer zelfrealisatie
- Website met te verkopen objecten
- Ingaan op verzoeken uit de maatschappij door te verhuren, verpachten etc
- Inbreng expertise

Gebruiken jullie grondbeleid in je opgave?

- Welke rol hebben jullie in de opgave?
- Welke instrumenten zet je in?
- Mis je instrumenten?

Strategische grondposities

- FV → €45 aan bestedingsruimte voor strategische aankopen
- Was het nuttig als er grond beschikbaar was geweest aan het begin van je opgave?
- Grond wordt nu na aankoop 5 jaar vastgehouden
- Hoe lang duurt het in jullie programma van start tot realisatie?
- Aanpassing termijn, procedure etc. nodig?

Gesprekken uitvoeringsnota grondbeleid *Slim, modern en Proactief*

Bestuurlijk opdrachtgever / portefeuillehouder: *Arne Weverling*

Ambtelijke opdrachtgevers (AO): **5.1.2e** en **5.1.2e**

Behandelende ambtenaren (BA): **5.1.2e** en **5.1.2e**

Datum: 18-02-2025

Uitvoeringsnota grondbeleid

- Kernwaarden en strategisch grondbeleid in FV
- GS stelt de uitvoeringsnota grondbeleid vast
- Opgavegericht werken => verschillende rollen
- Opgaven (realisatiestrategie) bepaald inzet grondinstrumenten

Rol PZH in de opgave

- Kwadrantenmodel NSOB
- Opgavegericht werken betekent activiteiten in verschillende kwadranten

Presterende overheid

Ondernemend, prestatieafspraken, resultaatgericht, risico afwegend, leidend, doelmatig.

- Aankoop (strategisch) en verkoop
 - Contracten
- Ruilingen
- Ramen en taxeren
- Aankoopstrategie / grondstrategie
- Beheer, tijdelijk en duurzaam
 - Verhuringen, verpachting,
 - Ingebruikgeving
- Wettelijke instrumenten
 - Minnelijk en voorkeursrecht (Wvg)
 - Onteigening
- Actief, risicodragend, exploiteren

Samenwerkende overheid

Netwerken, omgevingsbewust, visionair, stimulerend, inspirerend.

- (Beleids)doelgerichte verkoop, verpachting, verhuring
- Inzet grondgerelateerde expertise:
 - Advisering: ramingen, businesscases, haalbaarheidstoets
 - Advisering contracten
 - Nadeelcompensatie en planschade
- Bijdrage als presterende overheid als onderdeel samenwerking met samenwerkingbasis
- Provincie vestigt Wvg op basis van samenwerkingscontract

Rechtmatige overheid

Voorschrijvend, afdwingend, consistent, onpartijdig.

- Wetgeving over Wvg, onteigening
- Eigen beleid
 - Kernwaarden van het grondbeleid
 - Handelingskaders en spelregels
 - FV en uitvoeringsnota grondbeleid
- Integriteit: Bibob en Woo
- Voorkomen staatssteun

Meewerkende overheid

Inspelen op en verhouden tot initiatieven uit de samenleving, zorgvuldig, verbindend, relatiegericht.

- Maatschappelijk initiatief centraal
- Instrumentenkoffer zelfrealisatie
- Website met te verkopen objecten
- Ingaan op verzoeken uit de maatschappij door te verhuren, verpachten etc
- Inbreng expertise

Instrumentarium grondbeleid

Regulerende overheid (1/4)

- Wetgeving: Wvg en onteigening
- Staatssteun (WMO)
- Kernwaarden: marktconform en waardebehoud
- Handelingskader pacht

Instrumentarium grondbeleid

Realiserende (“actieve”) overheid (2/4)

- Aan- & verkoop, ruiling, maar ook strategisch aankopen
- Wettelijk instrumentarium (Wvg en onteigening)
- Strategische advisering en (kosten)ramingen/taxaties
- Aankoopstrategie, grondstrategie en realisatiestrategie
- Tijdelijk en duurzaam beheer (verhuring, verpachting, ingebruikgeving)
- Actief -> risicodragend (exploiteren)

Instrumentarium grondbeleid

Samenwerkende overheid (3/4)

- Projectgerichte expertise
- Risicoanalyses en haalbaarheidsstudies
- Wettelijk instrumentarium -> samenwerkingsverbanden (SOK, GR)
- Integrale afspraken (gehele keten)
- Nadeelcompensatie en planschade

Instrumentarium grondbeleid

Faciliterende (“passieve”) overheid (4/4)

- Wettelijke taken en kaders (toetsen planologie)
- Maatschappelijke opgave centraal
- Marktinitiatieven (zonnepanelenveld Zuidplas)
- Instrumentenkoffer: bv zelfrealisatie

Gebruiken jullie grondbeleid in je opgave?

- Welke rol hebben jullie in de opgave?
- Is OGZ voldoende zicht- en vindbaar?
- Zijn jullie bekend met het grondinstrumentarium?
- Welke grondinstrumenten zet je in?
- Kan dit instrumentarium beter worden benut om jullie doelen te bereiken?
- Zijn er nieuwe instrumenten nodig (bv ruilgrondbank, zoals in Zeeland)?
- Kunnen (aanvullende) strategisch aankopen bijdragen?
- Zo ja, hebben jullie dan zoekgebieden op kaart staan?

Gebruiken jullie grondbeleid in je opgave?

- Hoe past het grondbeleid en onze adviesfunctie bij de opgaven (van de toekomst) waar jullie eigenaar van zijn?
- Hoe agenderen we actiever grondbeleid (en meer regionale uitvoeringskracht, in samenhang met RO-instrumenten) in de opgaven waar jullie eigenaar van zijn?

Strategische grondposities

- FV → €45 aan bestedingsruimte voor strategische aankopen
- Was het nuttig als er grond beschikbaar was geweest aan het begin van je opgave?
- Grond wordt nu na aankoop 5 jaar vastgehouden
- Hoe lang duurt het in jullie programma van start tot realisatie?
- Aanpassing termijn, procedure etc. nodig?

Stelling 1: “Eigenaarschap is zeggenschap”

Zeer oneens <---> Zeer eens

- PZH is en blijft eigenaar van wegen en vaarwegen vanwege beheer rol.
- Bij natuur- of recreatiegebieden is het beleid op dit moment om geen eigenaar te blijven, vanwege het ontbreken van een rol als beheerder.
- Waarom blijft PZH niet in elke eindsituatie eigenaar (ook zonder rol als beheerder) van gronden als PZH wilt sturen op (wijze van) beheer, het benutten van (extra) kansen (recreatie) en het behalen van Europese, nationale of provinciale doelen?

Stelling: PZH blijft in het landelijk gebied (voor publieke doelen) structureel (bloot) eigenaar van grondposities om zo beter te kunnen sturen op de gewenste invulling/beheer/doelen.

Stelling 2: Ruilgronden de sleutel

Zeer oneens <---> Zeer eens

- Grondruil is een effectief en efficiënt (grondbeleids)instrument gebleken om in het landelijk gebied (met name natuur- en recreatie)doelen te kunnen realiseren.

Stelling 1: PZH dient over een structurele en omvangrijke hoeveelheid 'ruilbezit' te beschikken.

Stelling 2: PZH dient ten behoeve van opgaven grond te kunnen ruilen of complete bedrijven te kunnen verplaatsen en zich daarom tijdig op de grondmarkt te begeven bij buitenkansen.

- *Uitwerking: het risico is dat gronden niet worden aangewend en dan worden ze weer verkocht of ze worden aangehouden. Dan is er geen koppeling met het specifieke beleidsdoel en dienen financiering en investering ook buiten de opgave geregeld te zijn.*

Stelling 3: Marktconformiteit

Zeer oneens <---> Zeer eens

- Een potentiële koper (of pachter) wil graag zo min mogelijk betalen.
Om een marktconforme prijs te bedingen is het noodzakelijk dat partijen concurrentie ervaren, zodat zij een prijs bieden die marktconform is.
- Het risico in een gebiedsproces is dat de markt van gegadigden te klein wordt om te komen tot een marktconforme prijs vanwege het gebrek aan vraag.

Stelling: bij marktconformiteit hoort altijd een openbare transparante inschrijvingsprocedure waarbij partijen in concurrentie kunnen opereren.

De overheid dient zuinig om te gaan met haar financiële middelen, dat vraagt om een overheid die altijd marktconform handelt in geval van verkoop, uitgifte in erfpacht of verpachting.

Stelling 4: Gelijkberechtiging Zeer oneens <---> Zeer eens

- Level playing field staat soms op gespannen voet met (effectieve) gebiedsafspraken met zittende partijen. Daarin tegen levert level playing field wel een enorm belangrijke bijdrage als het gaat om marktconformiteit, transparant handelen en een gelijkwaardige kans voor iedereen (binnen de provincie).
- Denk bijvoorbeeld aan de situatie wanneer PZH al lange tijd in dialoog met een potentiële eindbeheerder of deze is in sommige gevallen ook al beheerder van een naastgelegen natuurgebied. Aan de andere kant zijn er voorbeelden waar juist de toepassing hiervan onze beheerskosten (aanzienlijk) omlaag brengt doordat de procedure zorgt voor een marktconforme prijs.

Stelling: level playing field mag ten koste gaan van (effectieve) gebiedsafspraken met zittende partijen.

Stelling infra voortraject

Planvorming blijkt in de praktijk weerbarstig. Niet zelden hebben we te maken met meerdere versies van een DO. Het is daarom terecht dat we zeer terughoudend zijn met strategische aankopen.

Stelling uitvoering

In de toekomst gaat PS direct over de onteigening. PS ziet in het voortraject van de voorbereiding van ontwerp, planvorming etc. weinig van een infra-project. We lopen het risico dat PS over de band van de onteigening nut en noodzaak-achtige discussies gaan voeren mbt een project.

Het moet regel worden dat PS expliciet besluiten – bijvoorbeeld bij het nemen van het uitvoeringsbesluit – tot onteigening. Daarbij hoort ook de mededeling dat PS – behoudens aanpassingen in het project / budget – e.e.a. pas weer op de agenda krijgen als de beschikkingen tot onteigening voorliggen.

Stelling afronding

De verkoop van de restpercelen bij nieuw aangelegde infrastructuur geschiedt door opdrachtnemer. We moeten deze grond structureel strategisch vasthouden voor toekomstige opgaven zoals verbreding van wegen, zonnepanelen en andere strategische kansen in plaats van gedurende de looptijd te verkopen ten gunste van het project.

Voorbeeld: meerwaarde uit restpercelen Moordrechtboog.

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 2/17/2025 2:21:18 PM
Subject: RE: Eerste opzet sheets impactanalyse tbv PO SANE
Received: Mon 2/17/2025 2:21:00 PM

Hoi 5.1.2e ,

Ik wil graag nog even wat nuancering meegeven. Ik weet alleen niet of het relevant is voor de bestuurlijke boodschap, die laat ik aan jou.

- Voor de energietransitieprojecten zijn deze projecten meestal veel te groot om uit te komen met intern salderen; deze worden doorgaans altijd gedaan met een ecologische beoordeling in de realisatiefase. Er is geen emissie of depositie in de gebruiksfase.
- Dat er vertraging in kan komen is een reëlere stelling dan dat het in gevaar komt. Kleine, tijdelijke depositietoename zijn sinds de Porthos uitspraak niet meer een probleem. Doorgaans vallen dit soort projecten niet buiten de rijkswidte van de Porthos uitspraak, alleen de hele grote projecten naast N2000 zullen daarbuiten voelen.
- De ZHPLG maatregelen betreffen eveneens aanlegfasen die waarschijnlijk binnen de rijkswidte van de Porthos uitspraak vallen. Anderzijds zullen er ook projecten zijn die direct bijdragen aan het behalen van instandhoudingsdoelstellingen en dus vergunningvrij kunnen worden gerealiseerd. In de gebruiksfase van vele projecten zal geen emissie plaatsvinden tenzij deze benut wordt voor recreatie. Hetzelfde geldt voor NNN projecten
- Dijkversterkingsprojecten en regionale keringen zullen ook vallen binnen de rijkswidte van de Porthos uitspraak en geen emissie of depositie hebben in de gebruiksfase.

Groetjes,

5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: zondag 16 februari 2025 17:24
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>;
5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Re: Eerste opzet sheets impactanalyse tbv PO SANE

Ha allen,
Wat ik nog een beetje lastig te duiden vindt, is de consequentie van de terugwerkende kracht. Ik zie daar wel iets over bij de haven, maar verder haal ik dat er nu niet goed uit.
Ik ga deze versie overigens inzetten voor de praatplaat waar we woensdag een eerste aanzet voor willen hebben (afspraak 5.1.2e vrijdagmiddag).
Groet, 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Verzonden: zondag 16 februari 2025 14:16

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>;

5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Eerste opzet sheets impactanalyse tbv PO SANE

Hoi allen,

Bijgevoegd eerste opzet. Vooral bij economie nog wel wat vragen (geel gearceerd), daarom 5.1.2e en 5.1.2e (2x) ook even meegenomen. Daarnaast ontbreekt landbouw nog, daarom 5.1.2e en 5.1.2e ook even meegenomen.

Ik heb nu geen concrete projecten in de sheets genoemd vanwege gevoeligheid met WOO verzoeken of zien jullie dit anders?

Ik kan vanavond laat pas weer verder.

 [20250216 Impactanalyse.pptx](#)

Ik heb een link gemaakt en iedereen toegang gegeven maar lukt dat niet dan heb ik daarvoor het document ook als bijlage toegevoegd.

5.1.2e

5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 2/17/2025 1:45:40 PM
Subject: Presentatie aanpak drukfactoren en spoor OER
Received: Mon 2/17/2025 1:45:00 PM
[Update aanpak drukfactoren N2000 en toelichting OER - februari 2025.pptx](#)

Hey 5.1.2e,

Hierbij de presentatie! Ik heb de mijlpalen van de OER even aangepast naar wat er in de GS-brief staat.

Groet,
5.1.2e

To: CdK@brabant.nl[CdK@brabant.nl]; 5.1.2e@noord-holland.nl[5.1.2e@noord-holland.nl]; Berend Potjer[bk.potjer@pzh.nl]; 5.1.2e@overijssel.nl[5.1.2e@overijssel.nl]; 5.1.2e@gelderland.nl[5.1.2e@gelderland.nl]; 5.1.2e@provincie-utrecht.nl; 5.1.2e@brabant.nl[5.1.2e@brabant.nl]; 5.1.2e@zeeland.nl[5.1.2e@zeeland.nl]; 5.1.2e@fryslan.frl[5.1.2e@fryslan.frl]
Cc: 5.1.2e@ipo.nl; 5.1.2e@ipo.nl; 5.1.2e@mmgadvis.nl; 5.1.2e@IPO.NI; 5.1.2e@ipo.nl; 5.1.2e@ipo.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 2/17/2025 8:16:55 AM
Subject: RE: Agenda en stukken Kopgroep E&N 17 februari 2025
Received: Mon 2/17/2025 8:17:36 AM
[Bijlage 6 concept planning Kopgroep EN.pdf](#)

Beste leden van de bestuurlijke IPO Kopgroep EN,
Per abuis ben ik bijlage 6 met de beoogde planning vergeten toe te voegen. Bij deze alsnog de nazending daarvan, met daarin oa een beoogde verdiepingssessie op 27 februari (ipv de hieronder benoemde 24 februari die voor de ambtelijke kopgroep in wording is beoogd).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Programmamanager

Programma
Landelijk Gebied
(IPLG)

Tel: 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: zondag 16 februari 2025 12:45
Aan: CdK@brabant.nl; 5.1.2e@noord-holland.nl; bk.potjer@pzh.nl; 5.1.2e@overijssel.nl; 5.1.2e@gelderland.nl; 5.1.2e@provincie-utrecht.nl; 5.1.2e@brabant.nl; 5.1.2e@zeeland.nl; 5.1.2e@fryslan.frl

CC: 5.1.2e
5.1.2e

Onderwerp: Agenda en stukken Kopgroep E&N 17 februari 2025

Beste leden van de bestuurlijke IPO Kopgroep EN,

Bijgevoegd ontvangt u de stukken voor de aankomende digitale Kopgroep, in de vorm van:

1. Agenda, met mogelijk opbouw voor brede aansluitende inlogmoment;
2. Verslag;
3. TK brieven van afgelopen vrijdag omtrent MCEN en doelsturing
4. Eerste kort samenvatting daarvan;
5. En concept vervolgplanning;

Tenslotte zal u aan de hand van een korte presentatie worden meegenomen in vervolgstappen en een communicatielijnen die gebruikt kan worden voor het brede inlogmoment voor gedeputeerden en CdK's.

Ik wens u nog een fijne zondag en met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Programmamanager

Programma
Landelijk Gebied
(IPLG)

Tel: 5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@ipo.nl>

Verzonden: donderdag 13 februari 2025 12:53

Aan: 5.1.2e CdK@brabant.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @pzh.nl;

5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e @ gelderland.nl; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @brabant.nl;

5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e @fryslan.frl;

5.1.2e

CC: secretariaatsterk; 5.1.2e

Onderwerp: Kopgroep E&N

Tijd: maandag 17 februari 2025 16:00-17:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Agenda volgt

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Deelnemen op een apparaat voor videovergaderingen

Tenantsleutel: 5.1.2e

Video-id: 5.1.2e

[Meer informatie](#)

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

Wees er van bewust dat informatie in deze meeting kan worden opgenomen of gefotografeerd.

From: 5.1.2e
Sent: Mon 2/17/2025 8:07:20 AM
Subject: Belgische PAS maatregelen
Received: Mon 2/17/2025 8:07:54 AM
[Decreet over de programmatische aanpak stikstof België.pdf](#)

TKN Belgische decreet PAS met voorgestelde maatregelen

Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE)

- 1) Impactanalyse ZH n.a.v. gerechtelijke stikstofuitspraken
- 2) Handelingsperspectief

17-02-2025

1) Impactanalyse

Algemene opmerkingen (1)

- Alle projecten met stikstofuitstoot binnen een afstand van 25 km van stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden kunnen in potentie in de vertraging komen door de gerechtelijke uitspraken. De facto is dit heel Zuid-Holland
- De impactanalyse richt zich op reeds uitgevoerde projecten, projecten die in uitvoering zijn en projecten die binnen circa 5 jaar in uitvoering zouden moeten komen
- Daarnaast is ODH bezig met een impactanalyse over de periode 2020-2025 m.b.t. intern salderen
- Hoe dichterbij een stikstofgevoelig Natura 2000 gebied hoe groter het risico vanwege de grotere impact in stikstofdepositie
- Heel veel projecten lopen het risico op vertraging a.g.v. de stikstofuitspraken. Sommige projecten zouden mogelijk d.m.v. bijvoorbeeld ecologische beoordeling of ADC-light toets gevrijwaard kunnen worden maar dit is maatwerk en de mogelijkheden zijn beperkt.

Algemene opmerkingen (2)

- Of een project uiteindelijk wel of niet geraakt wordt door de stikstof uitspraken is maatwerk en vaak niet op voorhand te zeggen. Temeer doordat de provincie vaak niet de initiatiefnemer is en dus niet over alle informatie beschikt.
- Het heeft ook weinig toegevoegde waarde om dit van alle projecten exact te weten. Die tijd kan beter besteed worden aan het (op rijks- en provinciaal niveau) vormgeven van een geborgd maatregelenpakket waarmee de vergunningverlening weer mogelijk wordt.
- Onder een geborgd maatregelenpakket wordt verstaan een maatregelenpakket waarmee een afdoende blijvende daling van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden verzekerd is om aan de wettelijke natuurhersteldoelen te voldoen. In een dergelijk pakket kan het bevoegd gezag uitleggen welke maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad deze maatregelen worden uitgevoerd, hoe concreet deze zijn en wanneer verwacht wordt dat deze effectief zijn.

Algemene opmerkingen (3)

- Aandachtspunt is de wederzijdse afhankelijkheid in impact, bijvoorbeeld
 - Impact op energieprojecten heeft effect op woningbouw en bedrijvigheid
 - Impact op mobiliteitsprojecten heeft effect op woningbouw en bedrijvigheid
 - Impact op realisatie drinkwaterlocaties heeft effect op woningbouw

Woningbouw (1)

T/m 2032 zijn er 248.000 woningen in de planning. Daarvan nu 40.000 woningen in aanbouw of met bouwvergunning.

De inschatting is dat de aanleg van **circa 75.000 tot 100.000 woningen** in de vertraging zullen komen. Dit zijn plannen die vermoedelijk vergunningplichtig zijn waarbij a.g.v. de stikstofuitspraken het zeer de vraag is of die vergunning op dit moment nog verleend kan worden.

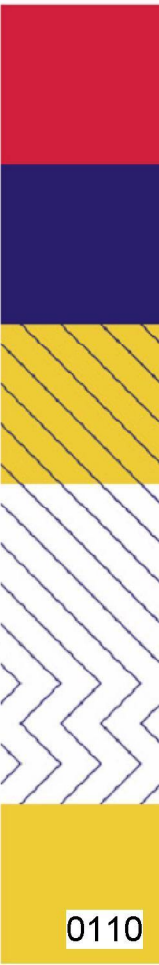
De uitspraken hebben met name impact op plannen dicht bij N2000-gebieden in de gemeenten Den Haag en Westland en bij de grote woningbouwprojecten verder van de natuurgebieden gebieden liggen.

Woningbouw (2)

Conclusie voorgaande sheet is o.m. gebaseerd op de volgende cijfers

- Plannen met meer dan 1.000 woningen: totaal 36 plannen met 73.071 woningen. O.b.v. berekeningen is de inschatting dat circa **50.000** woningen in de vertraging kunnen komen
- Plannen met 200 tot 1.000 woningen: totaal ca. 300 plannen met 115.000 woningen. O.b.v. berekeningen is de inschatting dat circa **33.000** woningen in de vertraging kunnen komen
- Plannen met 50 tot 200 woningen binnen 5 km van natura 2000: totaal 660 plannen, met name Den Haag en Westland. Inschatting is dat ca. **5.000** woningen hiervan in de vertraging kunnen komen

Energie(transitie)

De aanleg van de volgende projecten dreigt in de vertraging te komen:

- pMIEK concrete projecten: 6 grote projecten met verschillende deelprojecten
- pMIEK verkenningsprojecten: 6 projecten
- Liander 50 kV stations: 4 projecten (in Bollenstreek)
- Warmtetransitie: WarmtelinQ en locaties in Westland, Den Haag, Drechtsteden, Gorinchem, Delft, Rotterdamse regio, Oostland. Daarnaast zijn er ook 10 verkenningsprojecten.
- Wind op land: 7 concrete projecten in planvormingsfase, daarnaast 3 vergund door gemeente maar met lopend beroep bij RvS en 2 Repowering plannen
- Zon op land: stikstofdepositie in aanlegfase. Voornamelijk zonneparken. 5 projecten in planfase, 6 locaties met lokale initiatieven (gemeente en/of initiatiefnemer)

Haven Industrieel Complex (1)

Enquête Deltalinqs (o.b.v. 60 bedrijven):

- 76% van de bedrijven een project in voorbereiding heeft waarvoor nu geen vergunning mogelijk is vanwege de uitspraken inzake intern salderen
- 71% geeft aan dat de beslissers in hun bedrijf hebben laten weten dat investeringen in Rotterdam in gevaar zijn (vooral door de stapeling van problemen rond stikstof, energieprijzen en netcongestie)
- Voor meer dan 7 mld aan gerealiseerde en in uitvoering zijnde projecten worden geraakt door de vergunningplicht met terugwerkende kracht
- Voor nog eens 11,4 mld aan plannen worden geconfronteerd met vergunningproblemen nu intern salderen niet zonder meer mogelijk is.

Haven Industrieel Complex (2)

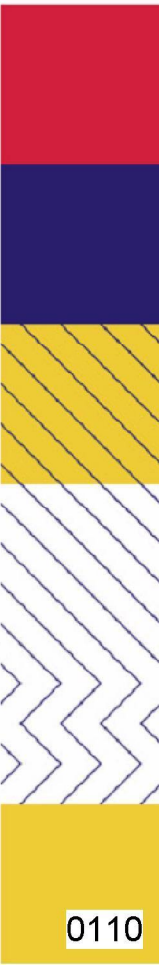
- Ruimte in de HIC-stikstofbank moet opnieuw worden beoordeeld. Deze ruimte is op dit moment niet inzetbaar vanwege additionaliteit.
- De provincie Zuid-Holland werkt samen met het Rijk in het NOVEX- gebied Rotterdamse Haven toe naar een duurzaam, circulair en klimaatneutraal Haven Industrieel Complex (HIC) Rotterdam. Dit is een grote opgave omdat het de ombouw van de haven betreft. Deze projecten zijn vaak op Rijksniveau. De verwachting is dat de recente uitspraken een impact hierop gaan hebben. Daarnaast is het waarschijnlijk dat, mocht er gekozen worden voor de zeewaartse uitbreiding (ofwel 3de Maasvlakte), dit project hinder kan ondervinden ten aanzien van vergunningverlening.

Bedrijventerreinen

De volgende projecten komen naar verwachting in de vertraging:

- Circa 900 hectare aan nieuw te realiseren 'zachte' plannen die op de 3 hectare kaart staan en voor 2030 gerealiseerd moeten worden.
- Alle nieuw te realiseren 'harde' plannen zijn overwegend opgenomen in gemeentelijke omgevingsplannen en veelal in voorbereiding/ontwikkeling. De ontwikkeling van deze terreinen zelf hoeft naar verwachting niet problematisch te zijn. Individuele vergunningaanvragen voor nieuwe bedrijven kunnen wel vertraging oplopen.
- Binnen de 617 bestaande bedrijventerreinen met circa 26.000 bedrijven zijn er gebieden die (nog) niet volledig zijn ontwikkeld. Door de huidige stikstofproblematiek zijn er mogelijk knelpunten bij het invullen van de onbenutte capaciteit van bedrijventerreinen.

Glastuinbouw

Binnen de provincie Zuid-Holland zijn veel bedrijven met glastuinbouw gevestigd. Bij de verduurzaming van de glastuin komt NOx vrij. Het zwaartepunt van depositiebijdragen op Natura 2000-gebieden is gelegen in de kustgebieden nabij het Westland (m.n. Solleveld & Kapittelduinen). Vergunningplichtige activiteiten zoals **(ver)bouw en ontwikkeling** kunnen nu vertraging oplopen. Activiteiten als uitbreiding van kas of schuur, geothermie putten slaan, warmteleidingen aanleggen of bijvoorbeeld ondergrondse waterberging zijn vergunningplichtig en deze uitspraak heeft daar dus grote impact op. Ook **Campusontwikkelingen** zoals de Floracampus in Westland en het Horti Innovation Center in Lansingerland kunnen vertraagd worden.

Mobiliteit

Mobiliteit -> Er zijn 58 verschillende wegbeheerders, het gaat om enkele honderden projecten in totaal. Er is geen sluitende inventarisatie maar wel het inzicht dat de volgende projecten in ZH in gevaar zijn gekomen door de uitspraken:

- 11 MIRT projecten (weg en OV)
- 2 provinciale projecten
- Vele wegenprojecten van gemeenten, waterschappen en Havenbedrijf
- Daarnaast zijn er 4 rijksprojecten die al stil lagen a.g.v. de stikstofproblematiek

ZH-PLG

De volgende projecten waarbij in de aanleg fase gebruik naar verwachting gebruik wordt gemaakt van (zware) machines met stikstofuitstoot tot gevolg kunnen in de vertraging komen:

- Aanleg groenblauwe dooraderingen (Alblasserwaard / Hoeksewaard / Midden Delfland)
- Uitbreiding bos (deltagebied verspreid / Midden Delfland)
- Inrichting van restveengebied Zuidplas
- Kwaliteitsverbeteringsprojecten binnen bestaande NNN gebieden (tenzij dit als beheer kan worden gezien)
- Realisatie Mientkooltuin (Katwijk / Wassenaar)
- Fieldlab Groene Hart, mogelijk enkele innovatie maatregelen (zie uitleg sheet Landbouw)
- Aanleg waterinfiltratiesystemen Krimpenerwaard / Alblasserwaard

Waterveiligheid: versterking primaire waterkeringen

Bij versterkingsprojecten van primaire waterkeringen door waterschappen geldt dat dat er sprake kan zijn van tijdelijke stikstofdepositie tijdens de uitvoering. In totaal zijn er 5 nieuwe dijkversterkingsprojecten die nog in ontwikkeling zijn en mogelijk nog een vergunningaanvraag moeten doen.

Verbreiding (hoofd)watergangen

Het project “Robuuste Doorvoerroute Krimpenerwaard” van Hoogheemraadschap Krimpenerwaard gaat over de verbreding van (hoofd)watergangen, voor de aanvoer van zoetwater vanuit de Lek richting de Hollandsche IJssel. Hier zal het voornamelijk gaan om tijdelijke stikstofdepositie tijdens de uitvoering.

Versterkingsprojecten van regionale keringen

Op de meeste versterkingsprojecten van regionale keringen hebben we geen zicht omdat deze zelfstandig door het waterschap worden uitgevoerd. Uitzondering zijn versterkingsprojecten waarbij het waterschap een projectbesluit neemt, zodat de provincie hiervoor goedkeuring moet geven. Bij deze projecten is voornamelijk de tijdelijke stikstofdepositie tijdens de uitvoering van belang. Bij project “Nieuwe Waarden” van Waterschap Rivierenland wordt een nieuw boezemgemaal/-gemaal gerealiseerd bij Hardinxveld. Er is zeer beperkte stikstofdepositie op N2000. Uit de ecologische beoordeling volgt dat het gaat om een niet significant effect. Beoordeling ligt momenteel bij ODH.

Drinkwaterlocaties

Drinkwaterbedrijven Dunea en Oasen zoeken beiden naar nieuwe productielocaties. De beoogde locaties worden momenteel onderzocht en afgewogen. Vanwege de stikstofuitstoot op de stikstofgevoelige N2000 gebieden komen deze 2 projecten in gevaar door de stikstofuitspraken

Natuur

2 NNN projecten zijn gerealiseerd d.m.v. intern salderen, 1 moet nog gerealiseerd worden, dit leidt mogelijk tot vertraging. Hetzelfde geldt voor grootschalige aanleg/inrichting weidevogelgebieden (aanlegfase)

PAS melders (1)

Voor PAS-melders wordt een oplossing middels extern of intern salderen n.a.v. de Rendac-uitspraak (bij het uitblijven van een geborgd maatregelpakket) vrijwel onmogelijk.

PAS-melders hebben daardoor geen perspectief en kunnen (nog steeds) geen toekomstplannen maken: ze krijgen geen lening bij de bank en kunnen hun bedrijf niet overdragen of verkopen. Bovendien dreigt gedwongen handhaving door de provincie als bevoegd gezag, zeker nu de einddatum van het legalisatieprogramma voor PAS-melders bijna daar is (eind februari 2025) en actiegroep MOB heeft aangekondigd 'een tsunami aan handhavingsverzoeken' in te gaan dienen.

Het niet nakomen van de wettelijke verplichting van het Rijk om PAS-melders van een oplossing te voorzien zal bovendien leiden tot een teruglopend vertrouwen in de overheid en minder bereidheid bij partijen in gebieden om afspraken te maken.

PAS melders (2)

Impact in cijfers

- 16 PAS-melders hebben eerder bericht gekregen dat zij geen depositieruimte nodig hebben. Mogelijk hebben zij intern gesaldeerd en zijn zij na de Rendac-uitspraak alsnog vergunningplichtig.
- 187 bedrijven in Zuid-Holland hebben zich aangemeld voor het legalisatieprogramma PAS-melders.
 - Van 80 PAS-melders is vastgesteld dat zij in aanmerking komen voor legalisatie en een oplossing nodig hebben (die door de Rendac-uitspraak nog verder weg is). Dat aantal kan na verdere beoordeling van aanmeldingen oplopen tot maximaal 124.
 - Van de 187 PAS-melders die zich hebben aangemeld voor legalisatie gaat het in ongeveer 85% van de gevallen om veehouderijen en in 15% om andere sectoren (voornamelijk industrie in het havengebied).
 - In alle gebieden zijn PAS-melders te vinden, grote concentraties bevinden zich in de Alblasserwaard, Krimpenerwaard, Nieuwkoopse Plassen, Groene-Hart Noord en Midden-Delfland.

Landbouw

- Zie ook sheets ZHPLG en PAS-melders
- Eerste inschatting Rabobank: circa 50% van de veehouderijen heeft intern gesaldeerd, dit is met terugwerkende kracht vergunningplichtig.
- Verduurzaming veehouderij staat onder druk. Bij een 'nieuwe activiteit' kan het zijn sinds Rendac dat de gehele vergunning ter discussie vanwege additionaliteit.
- Uitvoering beëindigingsregelingen onder druk omdat in deze regeling vaak is opgenomen dat 15% van de originele toestemmingsverlening ingezet mag worden voor een nieuwe activiteit (bijvoorbeeld een camping of paardenpension)
- Al beschikte GLB subsidies kunnen ook geraakt worden
- Fieldlab Groene Hart: beperkte mogelijkheid innovatie.

2) Handelingsperspectief

Handelingsperspectief

Eerste voorstel van selectie mogelijke maatregelen PZH

- Vergunningverlening: mogelijkheden binnen huidige juridische kaders (beperkt aantal projecten met geringe stikstofdepositie)
 - Ecologische beoordeling en ADC (light)-toets
- Natuurlijke stoppers -> voorkeursrecht provincie voor aankoop gronden en opstallen
- Emissieplafond ammoniak melkveehouderij
- Extensiveren
- Overgangszones instellen rond N2000 gebieden
- Strategisch slim en modern grondbeleid

En wat hebben we hiervoor van het rijk nodig?

Rijk:

- Zero-emissie bouwen voor weg-, water- en woningbouw
- Scheiding vergunningverlening NOx – NH3 (ammoniak)?
- ...

Verslag

Contact

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Vergadering van

PO Coördinerend Stikstof

Vergaderdatum

17 februari 2025

Ons kenmerk

Aanwezig

Frank Rijkaart, 5.1.2e, Mariëtte van
Leeuwen, Berend Potjer, 5.1.2e,
5.1.2e team Stikstof

Afwezig

Kopie aan

1. Opening, agenda en mededelingen

- 5.1.2e opent de vergadering
- Team Stikstof gaat een 'Stoomcursus NDA's' voorbereiden voor mevr. Van Leeuwen.
- Voorbereidingen ontbijtsessie 18 feb
Mw. Van Leeuwen geeft de aftrap in 5 minuten bij de ontbijtsessie.

2. Verslag en openstaande acties van vorig PO

Dhr. Potjer heeft een aantal opmerkingen op het verslag van 3 februari. De opmerkingen worden verwerkt in het verslag van 3 februari.

3. Besprekstukken

a. IPO en Rijk

Dhr. Potjer deelt mee dat afgelopen donderdag is een IPO commissie opgericht: kopgroep economie en natuurherstel met 5.1.2e als voorzitter.

b. Stikstofprogramma

3b1. Kamerbrief / update MP Schoof. 5.1.2e licht toe. Onderwerp wordt verder besproken.

3b2. Voorbereiding overleg MP Schoof. 5.1.2e licht toe. Het onderwerp wordt kort besproken.

3b3. Inzet team stikstof. 5.1.2e licht toe, onderwerp gaat eigenlijk om het bespreken van inzet maatregelen. Onderwerp wordt besproken. Mw. Van Leeuwen vraagt een aantal zaken uit te zoeken, uit te werken en te bespreken: natuurlijke stoppers ten gunste van onze natuuropgaven, extensivering (stoppers) opnemen in beleid, actief grondbeleid en zuinig zijn op ons areaal. Na uitwerking meteen ook een uitgebreide expert analyse op ons voorgestelde maatregel pakket waarbij bevestigd wordt dat dit afdoende is tav verstrekken vergunningen icm de Rijksmaatregelen.

Dhr. Potjer vult aan met dat we kijken naar hoe we kunnen zorgen dat zaken niet vergund hoeven te worden.

Daarbij de knip maken tussen totaal oplossingen (langere termijn) en wat we nu kunnen doen (korte termijn).

3b4. Terugkoppeling WVG (Wet Voorkeursrecht Gemeenten). Dit onderwerp wordt op ander moment besproken.

3b5. Initiatiefwet CDA, PvdA/GL en CU voor 5 miljard voor landbouw uit Klimaatfonds
5.1.2e licht toe. Onderwerp wordt besproken. De afhandeling van de motie wordt afgewacht voordat hier verder over gepraat wordt.

3b6. Terugkoppeling Sectortafel overleg 13 feb. 5.1.2e licht toe. Onderwerp wordt besproken en morgenochtend in het PO SANE.

3b7. Overzicht beëindigings regelingen. Mw. Van Leeuwen geeft aan heel blij te zijn met het overzicht. Onderwerp wordt besproken. 5.1.2e vat samen dat er een aantal zaken moeten worden uitgezocht in de zoektocht naar een creatieve oplossing op dit gebied en de bredere vraag om te formuleren hoe een regeling eruit ziet als we dit zelf mogen bedenken en wat voor ons werkt.

c. *Vergunningverlening*

5.1.2e licht de analyse van de ODH op de Rendac uitspraak toe. Onderwerp wordt besproken. De ODH en team Stikstof werken aan een verfijning in inzicht in de gevolgen van de maatschappelijke impact als gevolg van de Rendac en Greenpeace uitspraken en op de nu bekende projecten en wat er nodig is om meer relevante vragen in kaart te brengen.

4. Ter kennisname stukken

Geen opmerkingen.

5. Rollende agenda

- a. Stikstof agenda komende weken
Geen opmerkingen.

6. Voorbereiding op

a. *Provinciale Staten en Commissievergaderingen*

1. Terugkoppeling Commissie LG 12 feb
Onderwerp is niet besproken.
2. Voorbereiding PS-vergadering 5 maart
Onderwerp is niet besproken.

b. *Bestuurlijke overleggen*

Geen opmerkingen.

c. *Werkbezoeken*

5.1.2e werkbezoek 5.1.2e 19 feb

Dhr. Potjer geeft nav dit onderwerp aan dat het hem bevreemd dat we een mestoverschot hebben en één van de grootste mestproducenten ter wereld die ook kunstmest produceert en dat we deze vervolgens ook weer op onze eigen landerijen gooien. Dhr. Rijkaart geeft aan dit gevoel te delen.

d. PO ZH-PLG

Geen opmerkingen.

7. Rondvraag

Geen opmerkingen.

Openstaande actiepunten

Datum	Onderwerp	Omschrijving en deadline	Actiehouder
17 februari	Uitwerken inzet maatregelen	Uitzoeken, uitwerken en ter bespreking voorleggen: natuurlijke stoppers ten gunste van onze natuuropgaven, extensivering (stoppers) opnemen in beleid, actief grondbeleid en zuinig zijn op ons areaal. Na uitwerking een uitgebreide expert analyse op het voorgestelde maatregel pakket waarbij bevestigd wordt dat dit afdoende is tav verstrekken vergunningen icm de Rijksmaatregelen. Incl kijken naar hoe we kunnen zorgen dat zaken niet vergund hoeven te worden. Daarbij de knip maken tussen totaal oplossingen (langere termijn) en wat we nu kunnen doen (korte termijn).	Team stikstof
17 februari	Uitzoeken en uitwerken mbt overzicht beëindigings regelingen	een aantal zaken moeten worden uitgezocht in de zoektocht naar een creatieve oplossing op dit gebied en de bredere vraag om te formuleren hoe een regeling eruit ziet als we dit zelf mogen bedenken en wat voor ons werkt.	Team Stikstof
13 mei	Casus Renure	Bij team Landbouw navragen over de casus Renure.	5.1.2e
13 mei	Uitspoeling in natuurgebieden vs landbouwgronden	Informatie en context opvragen bij RIVM – weinig verdere informatie bekend. 26/8 Actie afgerond	5.1.2e
3 juni	Pilot aanpassing derogatienorm	Met team Landbouw bekijken of een pilot haalbaar/wenselijk is.	5.1.2e
11 sept	Communicatie mbt vrijgekomen financiële middelen PAS-melders	Begin oktober communicatie bespreken over vrijgekomen financiële middelen PAS-melders. Tegen die tijd hebben we waarschijnlijk een beeld van het effect van de regelingen.	5.1.2e

Reminders

Datum	Onderwerp	Omschrijving en deadline	Actiehouder
	Magnesiumchloride Onderzoek in de gaten houden	Onderzoek gepresenteerd op PO, teruggekoppeld door 5.1.2e. Update wanneer onderzoek WUR bekend is.	5.1.2e
	5.1.2e uitnodiging sturen voor een gesprek over zijn onderzoek	Voorzien voor Q3-4	5.1.2e
	PAS-melder voortgangsbrief	Verstuurd in juni 2024. Nieuwe update mogelijk wenselijk voordat termijn legalisatieprogramma is verstreken (en afhankelijk van de boodschap niet direct voor de kerst).	5.1.2e
	Proef/pilot directe benadering PAS- melders	Hangt ook samen met aangekondigde maatwerk aanpak Rijk. Wordt teruggekoppeld op PO wanneer er meer informatie is.	5.1.2e
	Toekomst LG - 1% organische stof aan bodem = 10% vochtproef	Memo verstuurd aan 5.1.2e per mail aan begin reces.	5.1.2e
	RMV Beurs 28 november	Gorinchem. Samen met team landbouw regelen dat we gaan.	
	verkenning naar mogelijkheden mestwetgeving en uitwisseling mest tussen vee- en akkerbouwbedrijven	Samen met team Landbouw / 5.1.2e	5.1.2e
	Amendement SGP 821 'Geen lege handen voor de landbouw'	2 miljoen beschikbaar (structureel?). Mogelijk in te zetten voor PAS-melders en interimers.	5.1.2e - landbouw
	Organiseren sessie monitoring staat van de natuur met 5.1.2e	Te organiseren na de sessie met 5.1.2e	5.1.2e

Stikstof

Contact

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @pzh.nl

Vergaderplaats

C3 - Maliezaal/ [Teams link naar de vergadering](#)

Vergaderdatum en -tijdstip

17 februari 2025 / 08.30 – 09.45 uur

Bijlagen

Aan

M. van Leeuwen, F. Rijkaart (portefeuillehouder), B. Potjer

CC

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

(management assistent),

5.1.2e

5.1.2e

(AON),

5.1.2e

(AOG),

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

(ODH), Programmteam Stikstof

Onderwerp

PO Coördinerend Stikstof

1. Opening, agenda en mededelingen (08.30 uur -)
 - Voorbereidingen ontbijtsessie 18 feb (5.1.2e)
2. Verslag en openstaande acties van
 - a. Verslag vorig PO Coördinerend Stikstof 10 februari 2025 [bijlage 2a1-1]
3. Besprekstukken (- 08.40 uur)
 - a. IPO en Rijk

b. Stikstofprogramma

	Onderwerp	Ambtelijk	Ambtelijk	Samenvatting	Tijd	Bijlagen
--	-----------	-----------	-----------	--------------	------	----------

		Opdracht nemer (AON)	Opdracht gever (AOG)			
3b1	Kamerbrief / update MP Schoof	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking. Verwachting is dat vrijdag 14 feb een brief vanuit het Kabinet wordt verstuurd.	Ca 7 mins	nee
3b2	Vorbereiding overleg MP Schoof	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking. Vorbereiding overleg medio maart. Oa belangrijke stakeholders er bij of niet?	Ca 7 mins	nee
3b3	Inzet team Stikstof	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking. Op hoofdlijnen bespreken inzet van team Stikstof op de onderdelen Emissieplafond, overgangsgebieden, Stoppers (bandbreedte) en Impact voor PZH	Ca 7 mins	nee
3b4	Terugkoppeling WVG (Wet Voorkeursrecht Gemeenten)	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking. -NAZENDING-	Ca 7 mins	3b4-1
3b5	Initiatiefwet CDA, PvdA/GL en CU voor 5 miljard voor landbouw uit Klimaatfonds (5.1.2e)			Motie uit de eerste Kamer, ter bespreking.	Ca 7 mins	3b5-1
3b6	Terugkoppeling Sectortafel overleg 13 feb. (5.1.2e)	5.1.2e	5.1.2e	Mondelinge toelichting	Ca 7 mins	nee
3b7	Overzicht beëindigings regelingen (5.1.2e)	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking.	Ca 7 mins	3b7-1

c. Vergunningverlening

4. Ter kennisname stukken (9.30 uur -)
5. Rollende agenda
 - a. Stikstof agenda komende weken (5.1.2e)
[bijlage 5a-1]

6. Voorbereiding op
 - a. *Provinciale Staten en Commissievergaderingen*
Terugkoppeling Commissie LG 12 feb (5.1.2e)
Ter bespreking [Mondelinge toelichting]
 - b. *Bestuurlijke overleggen*
 - c. *Werkbezoeken*
5.1.2e werkbezoek 5.1.2e 19 feb (5.1.2e)
Ter kennisname annotatie (bijlage 6c-1)
 - d. *PO ZH-PLG*

7. Rondvraag (- 09.45 uur)

NB!! Onderstaande tekst gaat over strategisch grondbeleid in het kader van de UITVOERINGSNOTA GRONDBELEID dat is breder dan "Strategisch Grondbeleid ten behoeve van verplaatsing" zoals opgenomen in SANE.

[17-02-2025, 13:29:19] 5.1.2e : Motie Strategisch agrarisch grondbeleid.docx • 1 pagina document weggelaten

[17-02-2025, 13:29:19] 5.1.2e : CU is voornemens deze motie in te dienen. Heb je hier ambtelijk advies op?

[23-04-2025, 22:43:25] 5.1.2e : Hoe was het met Sane?

[24-04-2025, 08:58:20] 5.1.2e : Goed voor je compensatie uren. Sane was goed

[24-04-2025, 09:02:49] 5.1.2e : En hoe ging het bij jou?

CONCEPT - Opdrachtprofiel

Naam beoogde opdracht: *Uitvoeringsnota Grondbeleid*

Bestuurlijk opdrachtgever / portefeuillehouder: *Arne Weverling*

Ambtelijke opdrachtgever (AO): 5.1.2e en 5.1.2e

Behandelende ambtenaar (BA): 5.1.2e

Datum: 17-02-2025

Deel 1 (afbakening van de opdracht)

Context van de opdracht (max ½ A4)

Grondbeleid is beleid dat erop gericht is via de inzet van grondinstrumenten ruimtelijke doelen in provinciale opgaven en gebiedsprocessen te realiseren. Daartoe is in de Financiële verordening (FV) (Artikel 4.41) van de provincie Zuid-Holland bepaald dat de Uitvoeringsnota Grondbeleid door Gedeputeerde Staten wordt opgesteld. De huidige Uitvoeringsnota Grondbeleid is in juni 2022 vastgesteld. Door bijvoorbeeld de invoering van de omgevingswet, jurisprudentie rondom het Didam arrest, veranderende wensen rondom de uitgifte in pacht, het niet beschikbaar komen van het transitiefonds, afschaffing van de derogatie en bijvoorbeeld het Overbruggingsvoorstel dat 13-11-2024 door Provinciale Staten is vastgesteld, is de context van ons grondbeleid veranderd. Daarom is er momentum en urgentiegevoel om de Uitvoeringsnota Grondbeleid te actualiseren, met als uitgangspunt dat een actiever grondbeleid beter aansluit bij de grote opgaven van deze tijd (zoals de energietransitie, stikstofprobleem, woningtekort etc).

Afbakening van de inhoud en de samenwerking (max 1 A4)

Afbakening

Voor het opstellen van de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid zullen we naast het actualiseren van het grondinstrumentarium, het verwerken van de wijzigingen in de omgevingswet en nieuwe jurisprudentie op een aantal sporen nieuw beleid onderzoeken. Hierbij nemen we als uitgangspunt o.a. het overbruggingsvoorstel en zullen we het hebben over slim en modern grondbeleid. Voor een volledig inzicht in de inhoud van de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid hebben we de voorlopige inhoudsopgave bijgevoegd (zie bijlage 1).

- Strategisch grondbeleid. Het strategisch grondbeleid is toe aan een heroverweging nu het NPLG niet meer bestaat en het transitiefonds niet meer beschikbaar wordt gesteld aan de provincies. Daarmee is het budget van het ZH-PLG zeer beperkt en ligt de focus op het maatregelenpakket. De transitie van het landelijk gebied kent langlopende (gebieds)processen terwijl de provincie in de tussentijd met de inzet grondbeleid (sneller) doelen kan halen. Zo kan met slechts 1 grondtransactie meerdere doelen worden gerealiseerd. Grondbeleid heeft dan ook een adviesfunctie en kan aankoopkansen signaleren voor integrale doelen. Eind 2024 hebben PS daarom de FV tijdelijk aangepast, zodat er € 45 miljoen beschikbaar is voor strategische aankopen in de jaren 2024-2026.
- Ruimtelijk voorstel. De doelen die in het Ruimtelijk Voorstel zijn genoemd zijn nog niet altijd concreet beleid, maar het strategisch grondbeleid en nieuwe inzet op kavelruil kunnen bijdragen aan het realiseren van provinciale doelen.
- Pacht: duur en voorwaarden. De verpachting van gronden kan een kans of een belemmering zijn voor delen van de transitie van het landelijk gebied. Op tafel liggen keuzes over de duur van pachtovereenkomsten en keuzes over gebruiksvoorwaarden.
- 'Nieuwe beleidsterreinen'. Er zijn ook kansen en mogelijkheden om het grondinstrumentarium in te zetten voor bijvoorbeeld wonen (dat is als onderzoeksrichting ook in het coalitieakkoord opgenomen), bedrijventerrein en circulaire hubs. Dit vraagt om zorgvuldige afwegingen, omdat vanuit rolneming en zeker ook vanuit risicomanagement het een breuk met het verleden is. Deze discussie zal gevoerd worden in het kader van de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid, maar of en hoe deze grondinstrumenten worden ingezet, wordt binnen de opgaven in een realisatiestrategie

bepaald. De GS gedachtelijn is wel dat het grondbeleid dient te worden ingezet voor alle doelen in het ruimtelijk domein, ook voor economie en wonen, naast de gebruikelijke doelen agrarisch, natuur en infra. Overigens wordt de adviesfunctie binnen het grondbeleid al structureel ingezet voor deze zogenaamde nieuwe beleidsterreinen. Hierbij kan worden gedacht aan het opstellen van grondexploitaties en risicoanalyses, alsmede advisering over woningbouwversnelling en de herstructurering van bedrijventerreinen.

- Stikstof. Er wordt onderzocht of separate stikstofruimte kan worden aangekocht, of dat dit alleen kan door de verwerving van agrarische bedrijven. Het aankopen van voormalige agrarische opstallen brengt beheerrisico's en -kosten met zich mee.

Tenslotte hebben we als doel een korte en bondige Uitvoeringsnota Grondbeleid te schrijven, die leesbaar en visueel is, zonder herhaling van andere nota's en waarbij beschrijvingen van bijvoorbeeld het grondbeleidsinstrumentarium in de bijlage is terug te vinden.

Samenwerking

Alle specialismen en vakdisciplines binnen Ontwikkeling en Grondzaken (OGZ) zullen een plek krijgen in deze Uitvoeringsnota Grondbeleid. Daarnaast zal met alle relevante opgaven binnen de provincie worden afgestemd. Hierdoor kunnen we ophalen of ons huidige grondinstrumentarium (voldoende) wordt benut en of er behoefte is aan andere grondinstrumenten.

Planning en mijlpalen (max ¼ A4)

Het vaststellen van een nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid is een GS-bevoegdheid. Aangezien het strategisch grondbeleid waarschijnlijk vraagt om een aanpassing van de FV, zal ook een PS-besluit moeten worden genomen. Het uitwerken van slim en modern grondbeleid neemt tijd in beslag. In dit procesvoorstel hebben we op basis van mijlpalen een korte (en ambitieuze) planning opgesteld, in de wetenschap dat door volgtijdelijkheden deze planning kan uitlopen. Deze ruimte is er ook, aangezien de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid uiterlijk in juni 2026 dient te worden vastgesteld.

De meeste mijlpalen zijn onderdeel van het proces richting besluitvorming in GS. In het kader van deze Uitvoeringsnota is in een brief aan PS (PZH-2024-866133129) aangeboden ook een technische sessie voor PS te organiseren.

Planning nota grondbeleid 2025	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F
PO: Opdracht		X												
'Rondje langs de velden'			X	X	X									
Uitwerken nota			X	X	X									
PO Grondzaken					X									
Rondje PO's met concept						X								
Kennissessie/themasessie GS						X								
Verwerken feedback							X	X						
Technische sessie PS ¹									X					
Concept GS										X				
Concept COR ²										X	X			
Vaststellen GS											X	X		
Commissie BMM/COR												X	X	
Besluit PS													X	X

¹ op 22 januari 2025 is in de commissie bmm deze technische sessie ook toegezegd als onderdeel van de beantwoording van vragen (sgp) nav de gs-brief met nummers: pzh-2024-866133129 dos-2021-0001321. De brief is aangehouden in de commissie.

² Op advies van concerncontrol/bedrijfsvoering gaan we er in de planning vanuit dat commissie COR een conceptversie van de voorgestelde wijziging van de financiële verordening wil beoordelen voordat GS het statenvoorstel vaststelt.

Kosten en risico's (max ¼ A4)

De kosten van deze opdracht worden in beginsel gedekt door de reguliere begroting van OGZ. De kostenspecificatie is opgenomen onder het kopje G. Budget.
Momenteel zijn geen bijzondere risico's voorzien.

Deel 2 (voor matching van AO en BA)

Bemensing (max 1 A4)

Bestuurlijk opdrachtgevers: Arne Weverling

Ambtelijk opdrachtgevers: 5.1.2e en 5.1.2e

Kernteam: 5.1.2e, 5.1.2e

en 5.1.2e

Gebaseerd op de ervaring van het opstellen van de vorige Uitvoeringsnota Grondbeleid is het de verwachting dat minimaal 1 fte aan werk nodig is. Dit zal voor een groot deel worden opgepakt door het kernteam. Maar ook zal binnen OGZ gebruik worden gemaakt van bestaande expertises voor o.a.:

Managementondersteuner OGZ	Ondersteuning organisatie
Juristen	Wijzigingen naar aanleiding van de omgevingswet Nieuwe jurisprudentie
Beheer	Kader pachtuitgifte Vrijkomende agrarische bebouwing
Specialisten	Stikstof en rijksregelingen
Adviseurs	Analyse grondmarkt Inzet grondinstrumentarium/grondstrategieën
Financiën	Borging, risico's en verantwoording
Projectleiders	Verkoopkader Inzet grondinstrumentarium/grondstrategieën
Geo-adviseurs	Analyse grondmarkt Kaartmateriaal

Er zal regelmatig en intensief contact zijn met collega's in andere teams. Het grondbeleid is namelijk niet alleen van OGZ, maar is relevant voor de hele provincie, aangezien de grondstrategie een belangrijk onderdeel kan zijn van de realisatiestrategie van een opgave. Dit is de zogenaamde sturingsfilosofie: hoe komt een opgave aan zijn grondbeleid, als onderdeel van de realisatiestrategie. Hierbij is ook de afstemming met de collega's van ruimtelijke ordening belangrijk, aangezien bijvoorbeeld het grondinstrument onteigening, niet ingezet kan worden zonder functiewijziging van het onderhavige vastgoedobject.

Voor het uitwerken van het strategisch beleid zal dat in nauwe samenwerking zijn de collega's van Financiën. Daarnaast zullen we breed afstemmen met o.a. het ZH-PLG, uitvoering NNN, Landbouw, domein Uitvoering, het Ruimtelijk Voorstel, Water, Klimaatadaptatie, Wonen, Bedrijventerreinen, Economie en Energie.

Monitoring (max ¼ A4)

Er zal maandelijks overleg zijn over de voortgang en inhoud met de ambtelijk opdrachtgevers. Gedurende het traject zal de stand van zaken regelmatig worden teruggekoppeld met de bestuurlijk opdrachtgevers. In ieder geval zullen inhoudelijke vragen, het eerste concept en het eindproduct worden geagendeerd in het PO grondzaken.

Budget (max ¼ A4)

De kosten van deze opdracht worden in beginsel gedekt door de reguliere begroting van OGZ. Uiteraard wordt kostenefficiënt gewerkt en wordt continu gewogen of uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan (de kwaliteit van) het eindproduct.

Wij voorzien op dit moment de navolgende (maximale) kosten:

- De uren van het projectteam worden binnen OGZ gemaakt: ca. 1700. uur = ~1 fte
- Vormgeving communicabel eindproduct/vernieuwende Uitvoeringsnota Grondbeleid: intern

Op dit moment voorzien we geen externe advieskosten. Als dit verandert komen we in het PO terug voor een aanvraag.

OPLEGNOTITIE PORTEFEUILLEOVERLEG

Gedeputeerde(n)	Arne Weverling
Naam + datum portefeuilleoverleg	17 februari 2025

Onderwerp en/of opgave	Uitvoeringsnota Grondbeleid		
Ambtelijk opdrachtnemer	5.1.2e	Ambtelijk opdrachtgevers	5.1.2e en 5.1.2e

Reden agendering in portefeuilleoverleg:	☐ Ter kennisname (<i>Informeren van gedeputeerde</i>) ☒ Ter besluitvorming (<i>Akkoord besluit/instemming koers gevraagd</i>)
Agendering in Gedeputeerde Staten:	☐ Conformstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>overeenkomstig bestaand beleid</i>) ☐ Bespreekstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>beleidsrijk en/of bestuurlijke afstemming nodig</i>) ☒ Niet van toepassing
Provinciale Staten:	☐ Verzending ter informatie (<i>Bijv. (lid) GS-brief, behandelvoorstel motie</i>) ☐ Ter besluitvorming op ... (<i>Datum</i>) in commissie en op ... in Statenvergadering ☒ Niet van toepassing

1. DE KERN VAN HET BESPREEKSTUK

1. Akkoord gaan met het opdrachtformulier uitvoeringsnota grondbeleid 2025.
 - a. Kennisnemen van het procesvoorstel met de bijbehorende planning in deel 1 van het opdrachtformulier.
 - b. Kennisnemen van de verwachte inzet van OGZ in deel 2 van het opdrachtformulier.
2. Instemmen/bepalen van de koers richting GS.
3. Akkoord gaan met het plannen van een technische sessie voor PS/commissie ten behoeve van het nieuwe grondbeleid in Q3 2025.

2. KORTE VOORGESCHIEDENIS PROCES

De context waarbinnen de provincie op de grondmarkt opereert verandert. Politiek-maatschappelijke opgaven vragen om (meer) ruimte. Tegelijkertijd hebben onze opgaven een lange doorlooptijd. Door (strategische) grondposities kan de provincie (sneller) doelen realiseren en duurdere oplossingen voorkomen. Dit vergt een actiever grondbeleid dat aansluit bij de dynamiek van de huidige grondmarkt in Zuid-Holland, die wordt gekenmerkt door hoge grondprijzen en een lage grondmobiliteit. Dit vraagt weer om zowel marktkennis als handelingssnelheid en besluitvaardigheid, 'gouden' aankoopkansen te verzilveren. Binnen de provincie wordt dan ook momentum en urgentiegevoel ervaren voor een nieuwe uitvoeringsnota grondbeleid.

In het afgelopen PO Grondzaken (van 3 februari 2025) is een open gesprek gevoerd over de nieuwe uitvoeringsnota grondbeleid en is richting gegeven aan het strategische grondbeleid. Er is een gedeeld beeld ontstaan over belangrijke uitgangspunten. Met deze uitgangspunten gaan we in ons 'rondje langs de velden' langs alle relevante opgaven. Zo kunnen we bijvoorbeeld ophalen welke grondinstrumenten kunnen bijdragen aan de realisatie van provinciale doelen en waar 'de markt'

tekortschiet. De verwachting is dat het grondbeleid steeds meer ervaren wordt als een belangrijk onderdeel van de realisatiekracht. Afgelopen november hebben Provinciale Staten dan ook ingestemd met een verruiming van de strategische verwervingsmogelijkheden. In een informerende ronde langs alle PO's voorafgaand aan dat besluit, zijn louter positieve geluiden gehoord over de inzet van het grondinstrumentarium.

3. AANDACHTSPUNTEN PORTEFEUILLEHOUDER

Een deel van de nieuwe uitvoeringsnota grondbeleid is het actualiseren van de grondinstrumenten en -processen aan de hand van de nieuwe omgevingswet. Op een aantal onderdelen zijn ook aanvullingen of nieuw beleid voorzien:

1. Strategisch aankopen
2. Pachtbeleid
3. Grondbezit als middel
4. Verkoopkader (irt Didam)

Ook spelen er vragen rondom de inzet van het grondbeleidsinstrumentarium voor bijvoorbeeld de woonopgave of bedrijventerreinen. Deze vragen worden aangewakkerd door de herziening van de uitvoeringsnota grondbeleid. In principe is het aan de opgave zelf om samen met OGZ de inzet van het grondinstrumentarium te verankeren in hun uitvoerings-/realisatiestrategie (vast te stellen door GS of PS). Een voorbeeld hiervan is het besluit om volledige schadeloosstelling te bieden in 7 gebieden van NNZH.

Aangezien deze discussie ook relevant is voor de ontwikkeling van het strategisch aankoopbeleid zal deze discussie wel in samenhang worden gevoerd. Zo zorgen we ervoor dat we voldoende input hebben voor de nieuwe uitvoeringsnota en dat het grondbeleid zichtbaar is en blijft in de opgaven.

4. GEVOLG VAN HET VOORSTEL

Na akkoord op het opdrachtformulier - met het procesvoorstel - zal de uitwerking van de nieuwe uitvoeringsnota grondbeleid aanvangen. Er zal met alle relevante beleidsafdelingen en opgaven worden gesproken. Met de input uit die gesprekken zullen per thema de kansen en risico's worden voorgelegd.

Bij de uitwerking van het strategisch beleid is het waarschijnlijk dat de FV zal moeten worden aangepast. Daarmee is het nodig dat er na de vaststelling van de uitvoeringsnota grondbeleid in GS ook een PS-besluit moet worden voorbereid.

5. EXTERNE SAMENWERKING

Nvt.

6. COMMUNICATIE

Nvt.

7. INTEGRALITEIT

Opzet en uitwerking van de nieuwe uitvoeringsnota grondbeleid zal plaatsvinden in nauwe samenwerking met collega's van concern control en alle overige relevante domeinen.

8. COALITIEAKKOORD

Het voorstel is in lijn met het provinciaal coalitieakkoord 2023 – 2027.

9. BIJGAAND(E) STUK(KEN)

- 1) Opdrachtschrijving
- 2) Voorlopige inhoudsopgave

CONCEPT - Opdrachtprofiel

Naam beoogde opdracht: *Uitvoeringsnota Grondbeleid*

Bestuurlijk opdrachtgever / portefeuillehouder: *Arne Weverling*

Ambtelijke opdrachtgever (AO): 5.1.2e en 5.1.2e

Behandelende ambtenaar (BA): 5.1.2e

Datum: 17-02-2025

Deel 1 (afbakening van de opdracht)

Context van de opdracht (max ½ A4)

Grondbeleid is beleid dat erop gericht is via de inzet van grondinstrumenten ruimtelijke doelen in provinciale opgaven en gebiedsprocessen te realiseren. Daartoe is in de Financiële verordening (FV) (Artikel 4.41) van de provincie Zuid-Holland bepaald dat de Uitvoeringsnota Grondbeleid door Gedeputeerde Staten wordt opgesteld. De huidige Uitvoeringsnota Grondbeleid is in juni 2022 vastgesteld. Door bijvoorbeeld de invoering van de omgevingswet, jurisprudentie rondom het Didam arrest, veranderende wensen rondom de uitgifte in pacht, het niet beschikbaar komen van het transitiefonds, afschaffing van de derogatie en bijvoorbeeld het Overbruggingsvoorstel dat 13-11-2024 door Provinciale Staten is vastgesteld, is de context van ons grondbeleid veranderd. Daarom is er momentum en urgentiegevoel om de Uitvoeringsnota Grondbeleid te actualiseren, met als uitgangspunt dat een actiever grondbeleid beter aansluit bij de grote opgaven van deze tijd (zoals de energietransitie, stikstofprobleem, woningtekort etc).

Afbakening van de inhoud en de samenwerking (max 1 A4)

Afbakening

Voor het opstellen van de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid zullen we naast het actualiseren van het grondinstrumentarium, het verwerken van de wijzigingen in de omgevingswet en nieuwe jurisprudentie op een aantal sporen nieuw beleid onderzoeken. Hierbij nemen we als uitgangspunt o.a. het overbruggingsvoorstel en zullen we het hebben over slim en modern grondbeleid. Voor een volledig inzicht in de inhoud van de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid hebben we de voorlopige inhoudsopgave bijgevoegd (zie bijlage 1).

- Strategisch grondbeleid. Het strategisch grondbeleid is toe aan een heroverweging nu het NPLG niet meer bestaat en het transitiefonds niet meer beschikbaar wordt gesteld aan de provincies. Daarmee is het budget van het ZH-PLG zeer beperkt en ligt de focus op het maatregelenpakket. De transitie van het landelijk gebied kent langlopende (gebieds)processen terwijl de provincie in de tussentijd met de inzet grondbeleid (sneller) doelen kan halen. Zo kan met slechts 1 grondtransactie meerdere doelen worden gerealiseerd. Grondbeleid heeft dan ook een adviesfunctie en kan aankoopkansen signaleren voor integrale doelen. Door strategische grondposities kan de provincie sneller doelen realiseren en duurdere oplossingen voorkomen. Dit vergt een actiever grondbeleid dat aansluit bij de dynamiek van de huidige grondmarkt in Zuid-Holland, die wordt gekenmerkt door hoge grondprijzen en een lage grondmobiliteit. Dit vraagt weer om zowel marktkennis als handelingssnelheid en besluitvaardigheid, zodat we geen kansen missen. Eind 2024 hebben PS daarom de FV tijdelijk aangepast, zodat er € 45 miljoen beschikbaar is voor strategische aankopen in de jaren 2024-2026.
- Ruimtelijk voorstel. De doelen die in het Ruimtelijk Voorstel zijn genoemd zijn nog niet altijd concreet beleid, maar het strategisch grondbeleid en nieuwe inzet op kavelruil kunnen bijdragen aan het realiseren van provinciale doelen.
- Pacht: duur en voorwaarden. De verpachting van gronden kan een kans of een belemmering zijn voor delen van de transitie van het landelijk gebied. Op tafel liggen keuzes over de duur van pachtovereenkomsten en keuzes over gebruiksvoorwaarden.
- 'Nieuwe beleidsterreinen'. Er zijn ook kansen en mogelijkheden om het grondinstrumentarium in te zetten voor bijvoorbeeld wonen (dat is als onderzoeksrichting ook in het coalitieakkoord